

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

Rettigheder

Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på
www.tekniskkulturarv.dk/about

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

Univ.-Bibl.

C. V. Larsen:

Den lille Fabrikant.

1918.

OVERFØRT
FRA
UNIVERSITETSBIBLIOTEKET
TIL
TEKNISK BIBLIOTEK

661.01

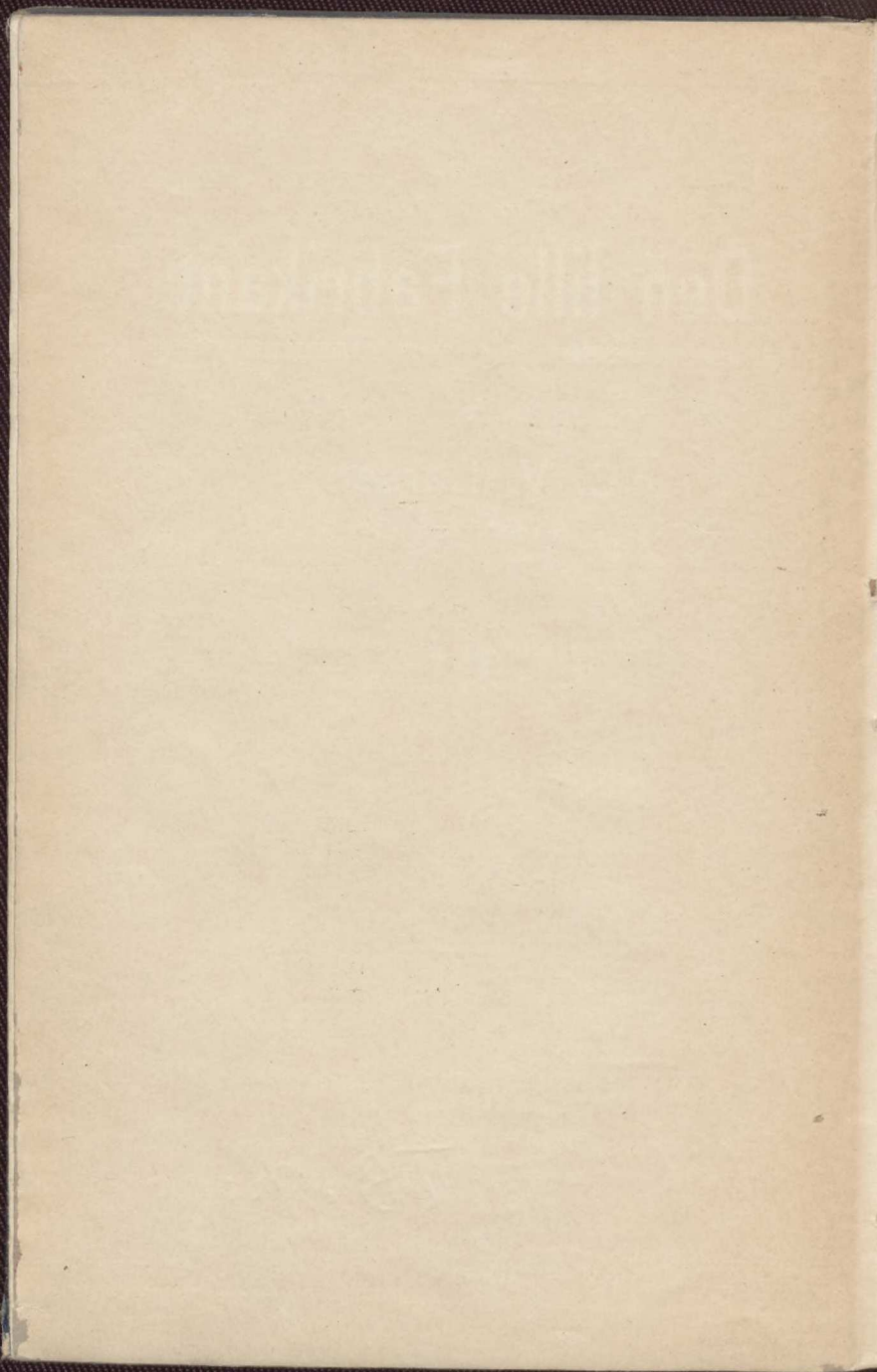
AMERICAN NATURAL HISTORY

III

1918

661.01 Lar T.B. gl.

1918

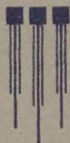

Den lille Fabrikant

af

C. V. Larsen,

teknisk Kemiker.

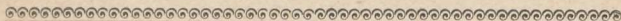

København
Forfatterens Forlag.

TRYK. THORLAK BUCHMUNDSEN & CO.

1918.

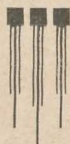
Den lille Fabrikant

af

C. V. Larsen,

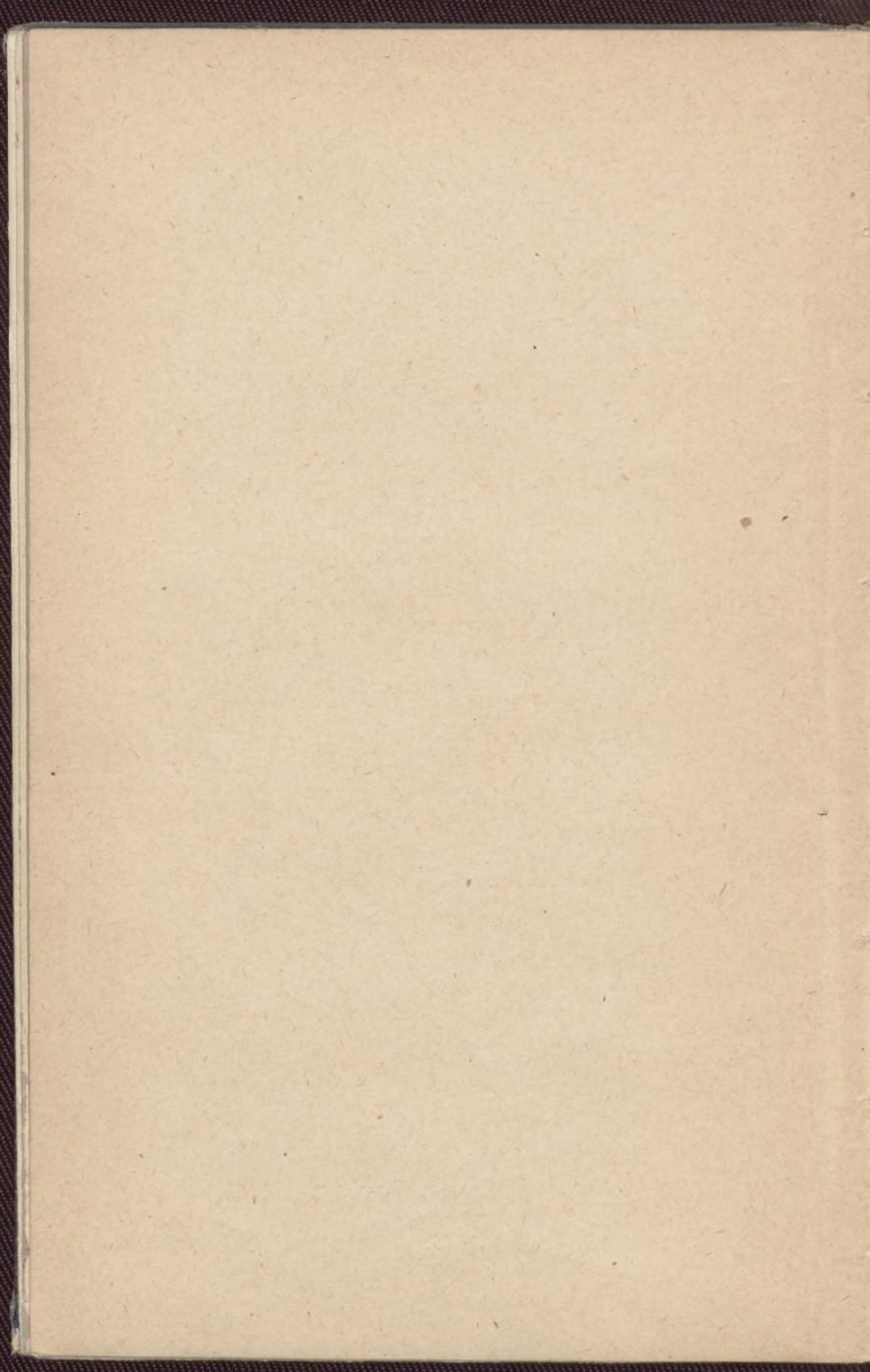
teknisk Kemikér.

København
Forfatterens Forlag.

TRYK. THORLAK BUDMUNDSEN & CO.

1918.

Den lille Fabrikant

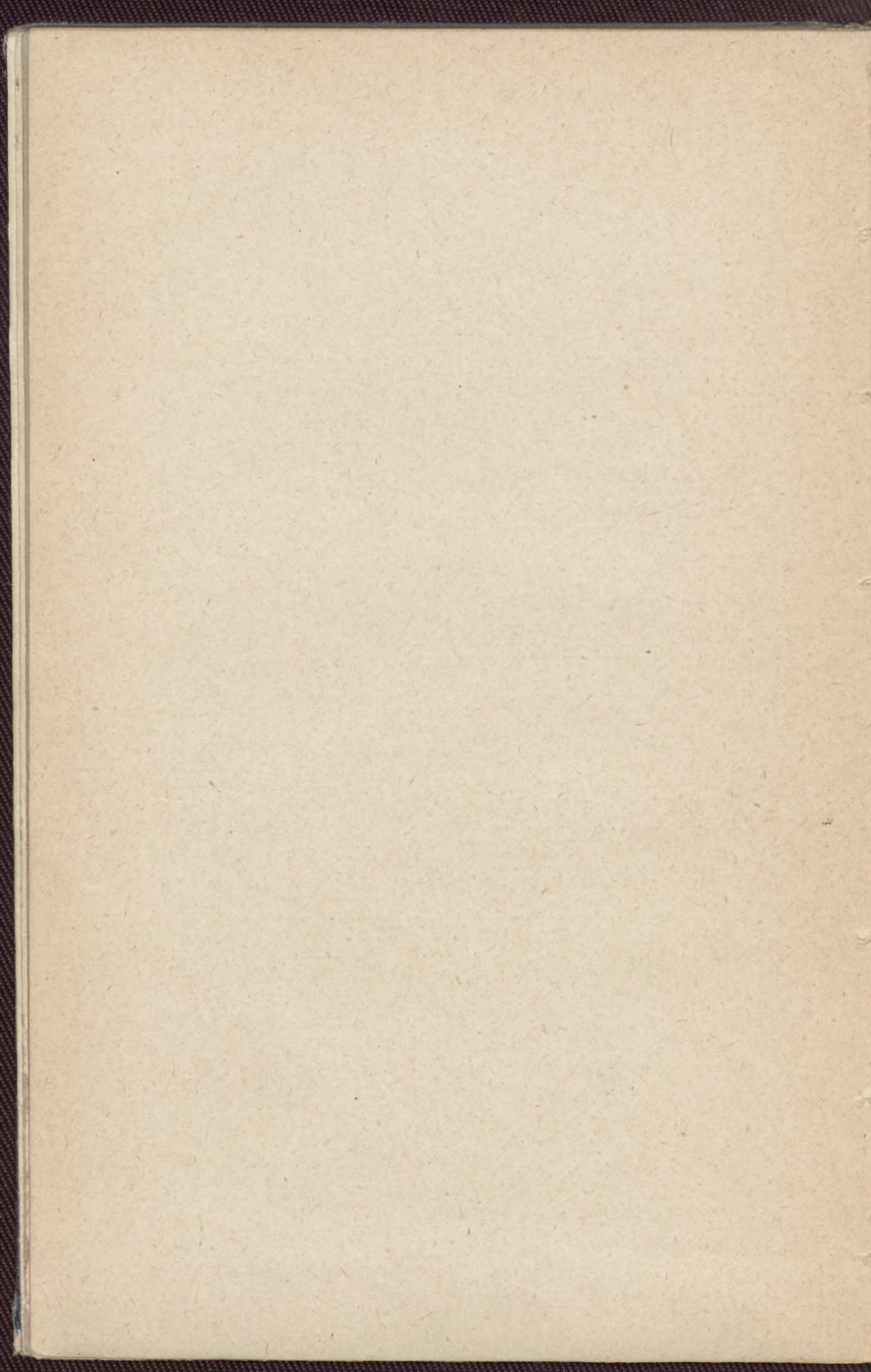
„Den lille Fabrikant“ er en Samling af Opskrifter, Anvisninger og Metoder paa Præparater og Ting, som man omgaas i det daglige Liv.

Bogen er tænkt sig:

- 1) dels som Haandbog til at fremstille Præparater efter,
- 2) dels som Grundlag, hvorfra man selv ved Forandringer og Eksperimenter fremstillede andre Præparater.
- 3) og dels til almen Oplysning om de forskellige Brugsartiklers Sammensætning.

Ærbødigt

Forfatteren.

Agern Kaffe.

Er ristede og derefter pulveriserede Agern.

Agern Kakao.

Er en Blanding af Agern og Kakao og fremstilles efter *Tøller* paa følgende Maade:

10 kg Agern udkoges med 50 kg Vand og tilsættes 10 kg Spiritus. Efter 2 Dages Forløb presses, og Pressekagen behandles endnu en Gang med 25 kg Vand og 5 kg Spiritus som ovenfor. De sammenblandede Pressevædske filtreres, afdestilleres 10 kg Spiritus og tilsættes 27,5 kg Sukker. Nu inddampes til man faar en hensmulrende Masse, denne slaas, tørres og malet gennem en Sigte og blandes sluttelig med 22,5 kg Kakaopulver.

Akvavit.

$\frac{1}{4}$ Liter ren Sprit, $\frac{1}{4}$ Liter destilleret (eller udkogt) Vand, 40 g Melissukker og 10 Draaber Kommenolie sammenblandes og afkøles.

Ananasekstrakt

5 kg Ananas skæres i tynde Skiver, overhældes med $2\frac{1}{2}$ kg destilleret Vand og $\frac{1}{2}$ kg ren Sprit. Blandingen digerer i 48 Timer, hvorefter Saften frapresses, inddampes og tilsættes 10 pCt. ren Sprit.

Ananasæther.

10 g smørsurt Amylalkohol, 5 g smørsurt Æthylalkohol, 1 g Aldehyd og 1 g Kloroform.

Angosturabitter. (*Efter Hager*).

125 Angosturabark, 60 g Kinabark, 60 g Pomeransskal, 40 g Sandeltræ, 40 g Kanelblomster, 40 g Kanel, 15 g Kardemome, 10 g Ensianrod, 3 g Nelliker udtrækkes med 4½ Liter ren Sprit og 4½ Liter Rom, filtreres og i Filtratet opløses 1000 g Sukker; sluttelig tilsættes 40 g Skovmærkeessens.

Angosturabitter. (*Efter Seigert*).

3 g Nelliker, 15 g Alanrod, 3 g Angelikarod, 3 g Ingefærrod, 15 g Ensianrod, 15 g Zedoariarod, 20 g Kardemome, 20 g Kassia, 25 g bitre Orangeskaller, 80 g Tonkabønner, 80 g rødt Sandeltræ, 100 g brunt Kinabark alt groft stødt udtrækkes i 15 Dage med 500 g fortyndet Spiritus, presses og filtreres, tilsættes derpaa 200 g Kulør, 500 g Malagavin, henstaar atter nogen Tid og filtreres igen.

Anti-Kedelsten.

bestaar af krystalliseret Klorbarium med Salmiak og 10 pCt. Jernilte.

Appelsinekstrakt.

Appelsinerne skrælles og Kærnerne udtages. Derefter udpresses Saften, Inddampes i en Skaal til Halvdelen, filtreres, tilsættes 10 pCt. ren Sprit og filtreres atter.

Apretur til Læder. (*P. & Stange*).

125 g Skællak, 50 g Borax, 1000 g Vand koges

i ca. 2 Timer, idet man Tid efter anden erstatter det fordampede Vand. Naar alt er opløst tilsættes 20 g Kønrog, som i Forvejen er udrørt med Vand til en Grød og omrører indtil Massen er ensartet.

Apretur *middelstærk* (Thomsen).

24,5 kg Hvedemel, 4,5 kg Talg, 250 g Parafin, 2,5 kg Masseillesæbe, 500 g blød Sæbe, 11 kg. China-Clay; koges og afkøles under Omrøring.

Apreturmasse. (*Calrrert og Lowe*).

30 kg Vand, 8,5 kg Dextrin, 8,5 kg Glaubersalt, 2¹/₄ kg Hørfrøslim.

Apreturmasse. (*Crasse*).

125 kg Mel, 1,5 kg Talg, 1—2 kg Parafin, 0,5 kg Potaske; koges og afkøles under vedvarende Omrøring.

Aprikosekstrakt.

5 kg kærnefri Aprikoser, 2 kg destilleret Vand. ¹/₂ kg rent Sprit, 10 pCt. ren Sprit til den færdige Ekstrakt.

Aprikosæther. (*Hager*).

100 g ren Sprit, 10 g smørsurt Æthyl, 5 g valerianesurt Æthyl, 2 g Amylalkohol, 1 g Bensaldehyd og 1 g Kloroform.

Arakessens (*Hager*).

2 g skaaren Vanilte, 50 g Peceo The, 10 g pulveriseret Catechu, 2 Draaber Pomeransblomstolie, 50 g rektifiseret Træddike, 100 g Myreæther, 10 g raa Salpeteræthervinaand, 350 g (90 pCt.) ren Sprit henstilles i 8 Dage under ofte gentagen Omrystning, derpaa filtreres.

20—25 g af dette Filtrat giver med 1 Liter (55 pCt.) ren Sprit, kunstig Arak.

Aseplin.

er pulveriseret Borsyre.

Asfaltlak. *(Hager).*

600 g Stenkulsbeg, 100 g Linoliefernise og 300 g Terpentininolie.

Asfaltlak. *(billig).*

270 g Stenkulsbeg, 64 g Harpix og 666 g Petroleum.

Bagepulver.

I. 15 g Vinsyre, 20 g tvekulsurt Natron og 40 g Rismel.

II. 40 g tvekulsurt Natron, 20 g tvevinsurt Kali, 10 g Rismel og 3 g Hjortetaksalt.

Barbèrpudder.

10 Dele Violrød, 40 Dele Hvedestivelse og 40 Dele Talkum. Kan parfumeres efter Behag.

Barbèrspritus.

$\frac{1}{2}$ Liter ren Sprit og $\frac{1}{2}$ Liter destilleret (eller udkogt) Vand sammenblandes og omrystes.

Bayrhum.

2 g ætherisk Bayrhumolie, 4 g Romæther, 200 g destilleret Vand og 300 g ren Sprit.

Beg.

faas ved at inddampe Træbjærene i åben Kedel, indtil

en udtagen Prøve efter Afkøling har den passende Konsistens.

Bengalske Flammer.

(Petersen & Stange).

Hvid:

9 g Salpeter, 3 g Svovl og 2 g Svovlantimon.

Rød:

4 g klorsurt Kali, 3 g Svovl, 8 g salpetersurt Strontion og 2 g Svovlantimon.

Violet:

8 g Magniumpulver, 16 g manganoversurt Kali og 10 g tvekromsurt Kali.

Benmel.

fremstilles ved at male de for Kød og Fedt befriede Ben og Knogler. Det faas som Biprodukt ved Bouillonestrakt- og Limfabrikationen (se ogsaa disse).

Benmel anvendes dels som Gødning, dels som Foder.

Blaatrækstrakt.

Fremstilles paa store Fabrikker i Tyskland, Frankrig og Amerika ved Inddampning af det vandige Udtræk af Blaatræ. Inddampningen sker i Vakuumsapparater og fortsættes til en udtagen Prøve ved Afkøling kan stivne til en dejagtig, sort Masse.

Bladlus, Middel mod.

Bladlus findes paa næsten alle Planter, og da de formerer sig overordentlig hurtigt, er de ofte til uhyre Skade for disse. For at ødelægge Bladlusene besprøjter man Planterne med forskellig Vædske, hvoraf her skal nævnes et Par, som særligt er anbefalet af Autoriteterne.

I. $1\frac{1}{2}$ kg Kvassiaved udblødes i 5 Liter Vand i 24 Timer, derpaa koges det godt i 1 Time, sies, og den frasiende Vædske blandes med en Opløsning af $2\frac{1}{2}$ kg blød Sæbe i 5 Liter Vand, hvorefter de sammenblandede Vædsker fortyndes op til 100 Liter.

II. 8 Dele grøn Sæbe, 12 Dele Tobaksafkog og 10 Dele raa Amylalkohol opløses i 40 Dele denatureret Sprit og tilsættes derefter 200 Dele Vand.

Blanksværte. *(Efter Dietrich).*

350 g gult Vox smeltes paa Dampbad og tilsættes lidt efter lidt 1000 g Terpentiniolie. Samtidig hermed fremstiller man en anden Opløsning af 300 g Sæbe og 1000 g Vand. Denne sidste tilsættes den næsten stivnede og endnu noget varme Voxopløsning under kraftig Omrøring. Af denne saaledes fremstillede Grundmasse tilbereder man saa de forskellige Sværter paa følgende Maade:

Brun Sværte:

240 g Grundmasse, 50 g Havanabrunt og 150 g Vand.

Gul Sværte:

2400 g Grundmasse. 25 g Nankinsgult og 120 g (90 pCt.) Vinaand.

Rød Sværte:

2400 g Grundmasse, 6 g Fuchsin, 50 g (90 pCt.) Vinaand og 50 g Vand.

Sort Sværte:

2400 g Grundmasse, 20 g Tiefschwarz, 100 g Vand og 50 g (90 pCt.) Vinaand.

Blegevand.

(Efter Dietrich) til Straahattevask.

I. 100 g svovlundersyslet Natron, 750 g Vand, 50 g Glycerin og 100 g ren Spiritus.

II. 20 g Vinsyre, 900 g Vand og 100 g ren Spiritus.

Saltene opløses i Vand og tilsættes saa Spiritus og Glycerinen.

Blodfoder.

Blod af frisk slagtede Dyr tørres i store Pander eller Plader, males og bruges, enten som saadan eller blandet med andre Foderstoffer, til Foder (se Blodmelasse).

Blodgødning.

fremstilles enten ved ligefrem at inddampe, tørre og male Blodet eller ved at tillede det Damp, tappe Blodvædsken fra, tørre og male den tilbageblevne Blodkage.

Blodmelasse.

er en Blanding af Blod og Melasse. Blandingen er paa Grund af sit store Indhold af Æggehvide og Kulhydrater et overordentlig vigtigt Foder.

Blodpletter at borttage.

Blodplettén afvaskes med en Opløsning bestaaende af ca. 15 g Vinsyre i 1 Liter almindeligt koldt Vand.

Blomstergødning. *(Efter Nobbe).*

161 g Klorkalium, 710 g salpetersurt Kalk, 12 g Magnesia, 133 g enbasisk fosforsurt Kali og 33 g forforsurt Jern.

Blæk.

Alizarinblækpulver. *(Dietrich).*

450 g Garvesyre, 350 g svovlsurt Jernforilte, 250 g Kogsalt, 75 g tvekromsurt Kali, 30 g tørt Indigokarmin, 4 g Pikrinsyre.

Den svovlsure Jernforilte og Kogsaltet tørres stærkt i en Jernpande over aaben Ild under stadig Omrøring og rives til et fint Pulver.

Derefter rives det tvekromsure Kali fint i en Porcelainsmorte, fugtes og tilsættes lidt efter lidt Pikrinsyren.

Begge Blandinger sammenblandes, tilsættes først Garvesyren og til sidst Indigokarminen. Man maa være meget forsigtig med Pikrinsyren, da den baade er meget giftig og meget let til at eksplodere.

1 Del af ovennævnte Pulver giver med 15 Dele Vand sort Blæk.

Blaa Blæk.

6 g Methylenblaat, 3 g Oxalsyre, 41 g koldt destilleret Vand og 950 g varmt destilleret Vand.

Blæk.

110 g Blaatrækstrakt, 3 g Dextrin, 60 g Alun og 8 Liter Vand.

Rødt:

15 g Eosin, 15 g Gummi og 1 Liter Vand.

Violet:

10 g Methylviolet, 10 g Sukker, 1 Liter Vand og 5 g fortyndet Svovlsyre.

Blækpulver.

500 g pulveriserede Galæbler, 150 g pulveriseret Jernvitriol, 205 g pulveriseret arabisk Gummi.

Heraf bruges 85 g til 1 Liter Vand.

Gallusblæk, billig.

200 Dele knuste Galæbler (Alappo) og 400 Dele Kampechetræ koges 2 Gange 1 Time, hver Gang med 500 Dele Vand. Vædskerne sammenblandes og

inddampes til ialt 6000 Dele. Nu tilsættes en Opløsning af 150 Dele Jernvitriol, 120 Dele arabisk Gummi og 15 Dele Kobbervitriol i 1500 Dele raa Træddike. Man ryster Blandingen kraftigt gentagne Gange og stiller den saa hen, for at Bundfaldet kan sætte sig.

Hektografblæk.

5 Dele Anilinsort, 5 Dele absolut Alkohol, 5 Dele Gummivand og 36 Dele destilleret Vand opløses ved svag Varme og filtreres efter 24 Timers Forløb.

Blaat. *(Efter Lehner).*

10 g vandopløseligt Blaat, 10 g Glycerin og 50—100 g Vand.

Kopiblæk.

I. Af almindelig Blæk kan man fremstille Kopiblæk ved at erstatte noget af Vandet med Glycerin f. Eks. ved at inddampe 100 Dele Blæk til ca. 60 Dele og saa tilsættes 40 Dele Glycerin.

II. 8 g Blaatrækstrakt, 2 g Soda, 64 g Vand varmes med 8 g Glycerin, der tilsættes 0,25 g gult kromsurt Kali og 2 g Gummi.

III. 200 g Blaatrækstrakt opløses ved Kogning i 1 Liter fortyndet Eddike og tilsættes efter Afkøling 20 g Jernvitriol, 10 g Alun, 16 g arabisk Gummi, 32 g Sukker og 2 g Glycerin.

Violet:

IV. 40 g Blaatrækstrakt, 5 g Oxalsyre og 30 g Alun opløses i ca. 800 g Vand og 10 g Glycerin. Blandingen henstaar i 24 Timer, hvorefter tilsættes en Opløsning af 5 g tvekromsurt Kali i 100 g Vand. Efter andre 24 Timer opvarmes Blækket til Kogning i en Kobberkedel, tilsættes endnu varmt 50 g Træddike og hældes paa Flasker, naar alt har sat sig.

Mærkeblæk.

3 Dele Helvedessten opløses i 12 Dele Vand og tilsættes saa meget Ammoniakvand, at det i Begyndelsen dannede Bundfald atter opløses. Nu tilsættes Indigoopløsning til passende Farve og fyldes op til ialt 16 Dele.

Efter Guiller:

22 g Soda, 20 g Gummi opløses i 85 g Vand, 11 g Helvedessten opløses i 20 g Ammoniakvand. Begge Opløsninger blandes og varmes svagt.

Skoleblæk.

10 Dele koncentreret Blæksort opløses i 30 Dele destilleret Vand og henstilles i 2 Timer. Derefter tilsættes 450 Dele varmt destilleret Vand, 10 Dele Sukker, $\frac{1}{2}$ Del Karbolsyre og $\frac{1}{4}$ Del ren Syovlsyre.

Sympatetisk Blæk.

Blaat:

10 g Kobaltklorid opløses i 90 g Vand og 2 g Glycerin.

Naar det paaskrevne Papir opvarmes, træder Skriften frem med blaa Farve.

Rødt:

Er en stærk fortyndet Opløsning af Guldchloridnatrium.

Frømkaldes med Tinsaltopløsning.

Zinkblik-Blæk.

Opløsning A:

3 g klorsurt Kali. 6 g svovlsurt Kobberilte. 70 g destilleret Vand.

Opløsning B:

0,05 g blaat Anilin (Wasserblu). 5 g Eddikesyre. 20 g destilleret Vand.

De to Vædsker blandes umiddelbart før der skrives.
Paa Zink kan skrives direkte.

Bonevox. *(Efter Dietrich).*

Til Gulve:

200 gult Vox og 800 g Vand opvarmes til Kogning og tilsættes 25 g kulsurt Kali, koger et Øjeblik, tager derpaa Blandingen af Ilden og tilsætter 20 g Terpentiniolie, man omrører nu til Afkøling og tilsætter saa meget Vand, at det hele udgør 1000 g.

Til Linoleum:

150 g gult Vox, 300 g Karnaubavox smeltes paa Damdbad og tilsættes, derpaa 450 g Terpentiniolie og 400 g Benzin, omrøres til Afkøling og fyldes paa Daasen.

Bordsalve

bestaar af 1 Del Borsyre og 9 Dele Svinefedt, fremstilles som Borvasalin.

Borvaselin.

1 Del Borsyre og 9 Dele Vaseline blandes sammen ved enten at rives i en Morter eller at opløse Borsyren i smeltet Vaseline, hælde Blandingnn gennem Gaze og røre til den er stivnet.

Bouillonextrakt

fremstilles nu i Almindelighed ved at afkoge Kødben, Grisetæer o. lign. med Vand.

Den herved vundne Suppe koges derefter med Gullerødder, Selleri, Kartofler o. s. v., tilblendes Salt og inddampes til passende Konsistens. (Se iøvrigt Kødextrakt).

Bouillonkapsler *(Quaglios)*

fremstilles efter Hager paa følgende Maade:

100 g Kødextrakt, 50 g frisk presset Tomatsaft, 5 g Selleripulver og 5 g Salt blandes godt og indampes til Extrakt paa Dampbad. Af denne saaledes vundne Extrakt fyldes $2\frac{1}{2}$ g i den nederste Halvdel af en Gelatinekapsel, medens man i den øverste Halvdel fylder $\frac{1}{2}$ g Bouillontærningsfedt, hvorpaa Kapslerne skydes sammen.

Bouillontærninger.

Den bedste Slags Bouillontærninger bestaar af en til ekstraktkonsistens inddampet Kødsuppe, hvortil der er sat de nødvendige Urter, Salte og Krydderier og derefter formet i Tærninger.

Nu for Tiden laves de fleste Tærninger af Bouillonextrakt ved at tilsætte denne en stor Mængde Salt (50—60 pCt.), Sukker, Glucose, Sirup, Sellerisalt og Talg eller Fedt, dernæst varmes Blandingen og formes.

Bouillontærninger

kan fremstilles af Kødextrakt paa følgende Maade:

10 g Sellerisalt blandes med 670 g fint Taffelsalt tilsættes 250 g Kødextrakt, blandes godt og indtørres noget under stadig Omrøring. Nu tilsættes 70 g afsmeltet Oksetalg og varmes til Talgen lige er smeltet, afkøler Massen, blander den godt ved Genemæltning og presser den saa i Tærninger.

Bouillontærningsfedt.

700 Dele frisk Oksetalg, 500 Dele Svinefedt varmes 1 Time paa Vandbad med 50 Dele Bouillonkrydderier, filtreres derefter i Varmvandstragt.

Briketter af

Aviser.

Aviser og andet Papir blødes ud i Vand, vrides derefter godt, presses i Briketter, som saa tørres i Luft og Sol.

Brunkul.

Kullene knuses fint, hvorefter de tørres i Ovn, til de kun indeholder ca. 15 pCt. Vand. Presses derefter i en Stempelpresse under stærkt Tryk til Briketter.

Kul.

Kullene knuses fint og blandes med Stenkulsbeg, for at faa Briketterne til at hænge sammen, presses under stærkt Tryk til Briketter.

Tørv.

Den godt æltede Tørvemasse ophedes stærkt og presses derefter i en med Damp ophedet Presse.

Brillantine.

I. 48 g Olivenolie, 16 g amerikansk Olie 30 g Alkohol og 5 g Extrait violet.

II. 70 g Olivenolie og 30 g ren Sprit, parfumeres efter Behag.

III. 10 g. Glycerin, 125 g ren Sprit, parfumeres efter Behag.

IV. 20 g amerikansk Olie, 100 g ren Sprit. Parfumeres efter Behag.

V. 25 g Mandelolie, 25 g hvid Vaselineolie, 25 g Glycerin, 150 g ren Sprit, parfumeres efter Behag.

Broncetinktur.

15 g Skællak, 3 g Sandarak, 78 g ren Sprit og 5 g Benzin.

Bronce, flydende.

Broncepulver opløses i Vand, hvortil der er sat lidt arabisk Gummi.

Brusepulver.

15 g Vinsyre i 1 Pakke for sig og 20 g tvekul-surt Natron i 1 Pakke for sig.

Saltene blandes først sammen og paahældes Vand, naar de skal drikkes.

Brændevin.

$\frac{1}{2}$ Liter ren Sprit, $\frac{1}{2}$ Liter destilleret (eller ud-kogt) Vand og 15—20 Draaber Kommenolie sam-menblandes, omrystes og afkøles.

Burrerodsspiritus.

1000 g Burrerodstinktur, 25 g Ylan Ylan og 50 g Glycerin.

Burrerodstinktur.

100 g skaaren Burrerod udtrækkes i 8—10 Dage med 1 Liter fortyndet Spiritus, hvorefter filtreres.

Cacaolikør.

250 g Cacaopulver, 2 g Cocceionella, 50 g Vannilledraaber, 100 g Arak, 3 Draaber Bittermandelolie og 4 Liter ren Sprit blandes og henstilles under stadig Omrøring i 8 Dage ved en Temperatur paa 30—40 ° C. Derpaa tilsættes $4\frac{1}{2}$ Kg Topmelis og $3\frac{1}{2}$ Liter Vand, henstilles nogle Dage paa et køligt Sted og filtreres.

eller 750 g Cacao, 2 g Vanille og 1 Liter Cognac henstilles paa et varmt Sted i 14 Dage under stadig Omrystning, presses og filtreres. Resten over-

hældes med 1 Liter kogende Vand, sies efter Afkøling og i Vædsken opløses 1300 g Sukker. Begge Vædskerne sammenblandes og lagres.

Casein.

Nyskummet Mælk fortyndet med Vand og tilsættes Løbe eller fortyndet Eddikesyre, opvarmes til 30—35 °. De herved udskilte Caseinfug samles og udvaskes med Vand, til det ikke indeholder mere Syre, hvorefter det tørres.

Caseinfernis.

50 g Casein, 6 g Borax og 250 g Vand.
Opløses under Opvarmning til en Fernis.

Casein-Porcellains-Kit.

1 Del frisk udfældet Casein opløses i 3 Dele Natronvandglasopløsning.

Carbid.

120 Dele frisk glødet Ætskali blandes med 80 Dele Kul (anthracit, Kokes eller Sukkerkul).

Man sammensmelter Blandingen i en elektrisk Ovn ved omtrent 3500 ° C.

En saadan Temperatur opnaas med en elektrisk Strøm paa 350 Ampère ved 70 Volts Spænding.

Champagnesaft. *(Efter Campe).*

1 Liter Moselvin, 0,9 Liter Sherry, 0,4 Liter Cognac. De to førstnævnte Vine koges med 1½—2 Kg Sukker til en Sirup, hvorefter Cognacen tilsættes den endnu varme Vædske.

Chocolade.

Er en Blanding af lige Dele bitter Cacao og Sukker, undertiden tilsættes Vanille eller Kardemomme o.l.

Chocoladeessens.

1 $\frac{1}{4}$ Kg Chocoladepulver, 1 $\frac{1}{2}$ Liter Glycerin, 1 $\frac{1}{2}$ Liter Sukkersirup, 25 g Vanilleessens og 10 Liter Vand. Man udrører Chocoladepulveret i Glycerinen, tilsætter $\frac{3}{4}$ Liter Vand og lader koge svagt i 5 Minutter, hvorefter de øvrige Ingredienser tilsættes og nu fyldes op med Resten af Vandet.

Citrondraaber.

20 g Citronolie opløses i 80 g Alkohol.

Cognacessens. *(Efter Hager).*

I. 5 g Pelargonsurt Æthylæter opløses i 100 g ren Spirit.

II. 100 g Cocosæther, 100 g Eddikeæther, 1 g Vanilletinktur, 15 g Galletinktur, 250 g Pomeransblomstolie og 2000 g ren Spirit.

Dextrinopløsning.

100 g Dextrin, 300 g Vand.

Depilatorium *(efter Heller).*

1 Del pulveriseret Svovlbarium og 5 Dele fældet kulsur Kalk. Maa begge være godt tørrede og meget fint pulveriserede. Blandes og udrøres med lidt Vand til en Deg.

Borttager Haar 3—4 Minutter.

Dæklak. *(Petersen & Stange).*

I. 80 g Ravkolofonium, 40 g smeltet Kopal, 10 g Linoliefernis og 100 g Terpentiniolie.

II. 70 g Ravkolofonium, 10 g Linolieferniss, 200 g Terpentiniolie og 10 g venetiansk Terpentin.

III. 6 g Ravkolofonium, 8 g Linolieferniss, 160 g Terpentiniolie og 20 g Harpix.

Eau de Cologne.

5 g Eddikeæther, 1,5 g Bergamotolie, 2 g Citronolie, 15 g destilleret Vand, 175 g ren Sprit og 845 g Rosenvand blandes, rystes med basisk kulsurt Magnesia og henstilles til Bundfældning.

Naar Vædsken er klar filtreres den.

Eau de Quinine.

$\frac{1}{2}$ g svovlsurt Kinin, 25 g ren Sprit, 25 g Kølnervand, 5 g Glycerin, 5 g Ratanhiatinktur, 5 g Perubalsam og 50 g Pomeransblomstvand.

Ebonit.

Fremstilles ved at bringe Kautschuk til at optage større Mængde Svovl og tilblende de jordagtige Stoffer.

Eddike.

Tidligere fremstillede man Eddike ved at lade svagt vinaandholdige Væsker (hvortil der var sat lidt Eddike) henligge paa utilspunsede Fade i længere Tid.

Nu anvender man mere den saakaldte Snareddikemethode. hvor man lader Gæringen foregaa paa Trækar ved en Temperatur af 20—30° C.

Disse Trækar, Eddikedannere, er forsynet med to gennemhullede Mellembunde; mellem disse er anbragt Bøgespaaner, som fra først af maa være gennemtrængte med Eddike. Hullerne i den øverste Mellembund er forsynet med korte Sejlgarnsværger. Man lader nu en ca. 5 pCt. Vinaand sive ganske langtsomt fra

Vægerne ned over Spaanerne, og her iltes saa Vædsken til Eddike.

Man maa lade Vædsken løbe flere Gange igennem „Danneren“, og ligeledes maa man forsyne denne sidste med Huller paa passende Steder for at faa tilstrækkelig Lufttilførsel.

Foruden denne almindelige Husholdningseddike, der ogsaa kan fremstilles ved ligefrem Fortynding af Eddikesyre med Vand, findes en Mængde andre Eddiker hvoraf skal nævnes:

Estragoneddike:

Man lader Eddike staa nogle Uger over Estragonblade, filtrerer Bladene fra og Eddiken er færdig til Brug.

Kryddereddike:

100 Liter Eddike (6 pCt.), 1500 g Kogsalt, 250 g Vinsyre, 4 kg Estragonblade, 1 kg. Dil, 500 g Basilikumkraut, 150 g sort Peber, 50 g hvidt Peber, 500 g Schalotteløg, nogle Laurbærblade og nogle Skiver Citroner.

Konserveseddike:

10 Liter blødt Vand. 400 g 80 pCt. Eddikesyre, 200 g Kogsalt og 50 g Citronsyre.

Lavendeleddike:

10 g Lavendelblømster, 10 g Spiritus og 90 g (6 pCt.) Eddike henstilles 8 Dage, hvorefter Eddiken presses fra og filtreres.

Malteddike:

Man lader varm Eddike (60—70 pCt.) staa længere Tid over frisk Malt under stadig Omrøring, derpaa filtreres den klare Vædske fra.

Strandløgseddike:

5 kg Strandløg vaskes, rives fint og henstilles i et Træfad med 10 Liter bedste Malteddike. Efter nogle Dages Forløb filtreres.

Emaille. *(Petersen & Stange).*

Gul:

Blanding af 1 Del Blyhvidt, 1 Del Alun, 1 Del Salmiak, 1 Del Antimonilte, opvarmes over aaben Ild i et Kar.

Hvid:

100 Dele Sand, 50 Dele Sølvoglød, 50 Dele Tinilte og 200 Dele Potaske.

Rød:

25 Dele Jernvitriol, 1 Del svovlsurt Lerjord glødes saa længe, indtil Massen er bleven rød.

Emsersalt (kunstigt).

1 g kulsurt Lithion, 10 g tørret svovlsurt Natron, 11 g pulveriseret svovlsurt Kali, 200 g pulveriseret Kogsalt og 700 g tvekulsurt Natron.

Erstatning af arabisk Gummi.

Dette gælder navnlig til teknisk Brug og bestaar af frisk fældet Catein i vandig Boraxopløsning.

Erstatning for Guldbronce

(efter Gerland).

En Opløsning af Kobbersulfat eller et Zinksalt blandes med opløst vanadinsurt Ammoniak eller surt (rødt) vanadinsurt Natron indtil det dannede Bundfald holder sig. Ved Ophedning af hver 4 Liter til omtrent 75° C. udskilles i Løbet af nogle Timer glinsende gule Smaablade af Guldbronce, som renses ved Behandling med fortyndet Syre.

Erstatning af Kapers.

Hertil anvender man Hyldebær, der syltes som Kapers.

Erstatning af Mælk (Kunstmælk).

Man kan af Soyabønner eller af Frø af lignende Planter fremstille en mækelignende Konserves paa følgende Maade:

De fint malede Frø tilsættes en ringe Mængde fosforsur Kali eller Natron, udrøres med koldt Vand og staar hermed nogen Tid. Nu opvarmes til Kogning, afkøles hurtigt og udpresses. Den herved erholdte Vædske tilsættes Mælkesukker, Kogsalt, kulsurt Natron og emulgeres med et for den menneskelige Ernæring passende Fedtstof.

Erstatningsmidler for Smør og Margarine.

I Mælkeritidende ^{28/9} 17 inddeler *J. Petersen Ladelund* Fabrikationen i følgende 4 Fremstillingsmetoder:

I. 5 Liter Sødmælk og 4 Liter Kærnemælk opvarmes indtil Ostestoffet er udskilt. Efter Afdrypning paa en Si og tilstrækkelig Afkøling æltes Massen under Tilsætning af Salt og Farve sammen med $\frac{1}{2}$ kg Smør.

II. 1 kg Sødmælk opvarmes til 30—35°, hvorpaa der under Omrøring og Æltning iblandes $\frac{1}{2}$ kg Smør og tilsættes Salt og Farve.

III. Fremgangsmaade som angivet under II. kun anvendes mindre Mælk til samme Smørmængde.

IV. 75 g Maizenamel og 15 g Salt rives ud i $\frac{1}{2}$ Liter Sødmælk, hvorpaa det under Omrøring opvarmes til Kogning. Derpaa afkøles Massen under stadig Omrøring. Nu æltes $\frac{1}{2}$ kg Smør samt Farve i.

Erstatning for Sukker.

Hertil bruger man Sacharin, der gaar i Handelen dels i Pulver, dels i smaa Tabletter. Ren Sacharins Sødningsevne angives at være 300 Gange saa stor som Rørsukkerets.

Flaskelak *(efter Dietrich).*

Blaa:

160 g Terpentin, 600 g lys Terpentin, 80 g Ultramarin og 620 g Tungspat.

Brun:

200 g Terpentin, 600 g amerikansk Harpix, 100 g Stearin, 80 g Engelskrødt og 1200 g Tungspat.

Gult:

160 g Terpentin, 600 g lys Harpix, 80 g Kromgult og 320 g Tungspat.

Rødt:

200 g Terpentin, 600 g amerikansk Harpix, 100 g Stearin, 60 g Zinober (lyst) og 1200 g Tungspat.

Hvidt:

160 g Terpentin, 600 g lys Harpix, 160 g Metalhvidt og 700 g Tungspat.

Fluepapir.

25 Dele Kvassiaafkog (1 Del Kvassia til 10 Dele Vand) blandes med 6 Dele brunt Sukker og 3 Dele stødt Peber. Blandingen omrøres og med denne gennemfugtes Papiret.

Eller:

1 Del stødt Peber og 1 Del brunt Sukker blandes med en passende Mængde Mælk og hældes saa paa en Tallerken, der er belagt med Træpapir.

Fluepapir klæbende.

Paa fast Pergamentpapir udstryger man følgende Blanding: 60 g Harpix, 20 g Valmueolie og 10 g Melasse. For hurtigere at dræbe Fluerne kan man tilsætte noget Kvassiaextrakt.

Flueharpix

(efter Apotheker Seidler),

Over en lille Flamme smelter man 2 Dele Harpix, 1 Del tyk Terpentin og 1 Del Linolie. Terpentinolien maa være brun og gennemsigtig og ikke for tør. Blandingen skal varmes saa længe, at den endnu varm kan stryges paa Zerasinpapir med en Pensel.

Fluelim.

I. 100 Dele Harpix og 50 Dele Linolie sammen-smeltes ved svag Varme, derpaa tilblendes 15 Dele Honning.

II. 100 Dele Harpix, 50 Dele tyk Terpentin, 5 Dele raa Rapsolie og 1 Del Honning.

III. 50 Dele Sesamolie og 11 Dele mørk Harpix.

Flueessens.

10 Dele Eukalyptusolie, 3 Dele Bergamotolie, 10 Dele Eddikeæther, 50 Dele Eau de Cologne og 100 Dele ren Sprit.

Blandingen tilsættes 10 Gange saa meget Vand og sprøjtes ud i Værelserne.

Fluepudder.

5 Dele Eukalyptusolie, 85 Dele Stivelse og 10 Dele Talkum blandes godt.

Med dette Pudder indgnides Ansigt og Hænder.

Fluevand.

10 Dele Eukalyptusolie, 5 Dele Eddikeæther, 20 Dele Eau de Cologne, 5 Dele Nellikeolie og 100 Dele Insektpulvertinktur.

Fluesalve.

Denne fremstilles af 50 Dele fast Parafin, 45 Dele hvid Vaselinolie, 4 Dele Eukalyptusolie og 1 Del Anisolie.

Parafin og Vasalinolie sammensmeltes og tilsættes saa Anis- og Eukalyptusolien, hvorefter Blandingen hældes i passende Forme.

De Legemsdele, der skal beskyttes indgnides godt med disse Stykker.

Salve mod Fluer i Stalde.

Man sammensmelter 400 Dele Rapsolie, 400 Dele Fedt og 40 Dele Honning.

Strøpulver mod Fluer.

4 Dele pulveriseret Violrod, 15 Dele Stivelsemel og 1 Del Eukalyptusolie blandes og fyldes i en Pulversprøjte eller Strødaase og strøes saa paa de af Fluer mest befærdede Steder saasom Vindueskarne, Bordplader o. s. v.

Forgylderfernis

(efter Varrentrapp).

2500 g Sandarak, 250 g Elemi, 250 g Mastix i Korn opvarmes i et Destillerapparat i 2 Timer med 6 Liter ($16\frac{1}{2}^0$) Spiritus.

Den mulig overdestillerede Spiritus hældes tilbage.

Formalin.

Finder Anvendelse paa følgende Maader og i følgende Fortyndinger:

Til Bejsning af Korn

(*efter Farm. Tidende*).

Rug og Hvede:

250 g Formalin til 100 Liter Vand, heraf tages 10—15 Liter til hver Tønde (100 kg) Korn.

Byg og Havre:

500 g Formalin til 100 Liter Vand, heraf behøves ligeledes 10—15 Liter pr. 100 kg Korn.

Hvede med hele Brandkorn:

Skal styrtes ned i Vædsken, omrøres og afskummes.

Byg med Stribesyge:

skal nedsænkes i 6 Timer.

Til Fluer:

Anvendes 2 Spiseskefulde Formalin til $\frac{1}{2}$ Liter Mælk. Denne Blanding hensættes paa fladeTallerkener.

Til Myrer:

Anvendes 10 pCt. Formalin.

Til Mælk:

Se under Konservering.

Mod Fodsved:

Fødderne vaskes og Fodsaalen paastryges en 1 pCt. Opløsning af Formalin med en Pensel eller Tot Vat. Dette skal helst gøres om Aftenen, da man saa samtidig kan hælde noget i Skoene eller Støvlerne og paa denne Maade desinfisere disse.

Den Opløsning man bruger til at hælde i Fodtøjet skal helst være noget stærkere helst en 5—7 pCt.

Formalinstrøpulver:

1 g Formalin, 35 g Zinkilte og 65 g Melstivelse sammenblandes.

Formalin til Desinfektion:

Formalin anvendes i stor Maalestok til Desinfektion af Brugsgenstande, Sengetøj, Værelser o. s. v.

Drejer det sig kun om en enkelt Genstand, kan man desinfisere den ved ligefrem at afvaske den med en tynd Formalinsprit.

Er det derimod større Ting, Værelser o. l. maa man anvende Formalindampe; men saa maa Rummet først være tættest fuldstændig ved at paaklistre Vinduer, Døre og alle Revner med Papirstrimler.

En brugelig, men nu noget primitiv Maade, til Fremstilling af Dampene er at dyppe en Del Klude i Formalin og derpaa hænge disse omkring i Værelset, som lades uaabnet til næste Dag,

I de senere Aar er der fremstillet en Mængde forskellige Lamper til Udvikling af Formalindampe.

I nogle af disse blandes Formalinen med Sprit og suges saa sammen med dette op gennem en Væge til Flammen, hvor det fordamper.

I andre Konstruktioner er Formalinen sammen-smeltet med Parafin og fordamper, naar Parafinen smelter.

Formalin mod Møl:

Hertil anvender man en tynd ca. $\frac{1}{2}$ pCt. Formalinopløsning. Denne stilles i Beholdere eller Skaale i Skabe, Skuffer o. s. v.

Har man Møl i polstrede Møbler, maa man sprøjte lidt af Opløsningen imellem Hynder og Fjedre med en fin Sprøjte.

Fotografiske Væsker.

Opskrifter paa forskellige Fremkalder.

(Efter Ludvig David).

Jernoxalatfremkalder.

Denne Fremkalder er kun holdbar i to Opløsninger.

Opløsning A:

1000 cm³ destilleret Vand. 250 g neutral oxalsurt Kali.

Opløsning B:

300 cm³ Vand. 100 g Jernvitriol 1 g Citronsyre.

Opløsning „B“ maa være klar og grøn, den holder sig bedst i Dagslyset. Efter længere Tid bliver den uklar og brunlig og derved ubrugelig.

Glycerinfremkalder.

a) I adskilte Oplysninger.

Opløsning A:

1000 cm³ Vand 100 g Natriumsulfit 20 g Glycerin, opløses ved svag Varme,

Opløsning B:

1000 cm³ Vand 100 g Potaske.

b) Koncenteret langsomt virkende Glycerinfremkalder i een Opløsning.

200 cm³ Vand 50 g Natriumsulfit 10 g Glycerin 50 g Potaske, Opløsningen er klar og gullig.

Hydrochinonfremkalder.

a) I adskilt Opløsning.

Opløsning A:

1000 cm³ Vand 100 g Natriumsulfit 20 g Hydrochinon.

Opløsning B:

1000 cm³ Vand 100 g Potaske. Ved Brugen blandes lige Rumfang af Opløsningerne.

b) Koncentreret Hydrochinonfremkalder i een Opløsning. 200 cm³ Vand 50 g Natriumsulfit 10 g Hydrochinon 60 g Potaske.

Man opløser først Natriumsulfit derpaa Hydrochinon og naar begge disse er fuldstændige opløste tilsættes Potasken.

Metolfremkalder.

Opløsning A:

100 cm³ Vand 15 g Metol 150 g Natriumsulfit, først opløses Metol i Vand, dernæst Natriumsulfit.

Opløsning B:

1000 cm³ Vand, 50 g Potaske. Disse Opløsninger er meget holdbare.

Metol- og Hydrochinonfremkalder.

100 cm³ Vand og 3 g Metol opløses og tilsættes i Rækkefølge, 100 g Natriumsulfit, 9 g Hydrochinon, 50 g Potaske. Opløsningen er meget holdbar.

Paramidophenolfremkalder.

Med kulsure Alkalier fremkalder Paramidophenol langsomt og klart, med Ætsalkalier hurtig og kraftigt.

Opløsning A:

500 cm Vand, 10 g Paramidophenol.

Opløsning B:

1000 cm³ Vand, 60 g Natriumsulfit, 60 g Potaske, begge disse Opløsninger er holdbare. Ved Anvendelse blandes 1 Del af Opløsning „A“ med 2 Dele Opløsning „B“. En Tilsætning af en (10 pCt.) Bromkaliumopløsning forhæler og klarer Fremkaldelsen.

Pyrogallolfremkalder.

Opløsning A:

5 g Kaliumbisulfit opløses i 1000 cm³ Vand, hvorefter tilsætte 20 g Pyrogallol (Piral)

Opløsning B:

1000 cm³ Vand, 150 g Natriumsulfit, 100 g Soda, 2-5 cm³ Bromkaliumopløsning (1-10).

Andre Opskrifter.

Glycerinfremkalder.

25 g kulsurt Kali, 5 g Glycerin, 75 g svovlsyrlet Natron og 100 g destilleret Vand. Ved Anvendelsen fortyndes med 3—4 Gange saa meget destilleret Vand.

Hydrochinonfremkalder.

40 g svovlsyrlet Natron opløses i 1000 g destilleret Vand, tilsættes saa 5 g Hydrochinon og til sidst 60 g kulsurt Kali.

Fixerbad.

100 g Svovlundersurt Natron opløses i 1 Liter Vand.

Fixerbad.

250 g Svovlundersyrlet Natron opløses i 800 g destilleret Vand.

Ton-Fixerbad.

25 g rent Kogsalt, 3 g Svovlundersyrlet Natron og $\frac{1}{4}$ g Helvedessten opløses i 1200 g destilleret Vand. Opløsningen filtreres og tilsættes en anden Opløsning bestaaende af 1 g Klorguld i 70 g destilleret Vand.

Ton-Fixerbad med Bly.

Bestaar af en Opløsning af 1000 cm³ Vand, 200 g Fixernatron, 10 g Blynitrat.

Ton-Fixerbad med Rhodankalium.

Opløsning A:

600 cm³ Vand, 200 g Fixernatron, 25 g Rhodankalium.

Opløsning B:

200 cm³ Vand, 10 g Blynitrat.

Opløsning C:

200 cm³ Vand, 20 g Alun.

Man hælder først Opløsning „B“ i Opløsning „A“ og tilsætter derpaa Opløsning „C“; tilslut tilsættes 40 cm³ af en 1 pCt. Klorguldopløsning.

Frugtessenser, kunstige.

(Efter Hager).

Anvendes til Fremstilling af Sukkervarer, Limonader og lignende.

Ananas-Essens.

10 g Kloroform, 10 g Aldehyd, 50 g smørsurt Æthylæther, 100 g smørsurt Amylæther, 30 g Glycerin og 1 Liter (90 pCt.) ren Sprit.

Aprikos-Essens.

10 g Kloroform, 100 g smørsurt Æthylæther, 50 g valerianesurt Æthylæther, 10 g Persicoolie, 20 g Amylalkohol, 10 g smørsurt Amylæther, 10 cm³ Vinsyreopløsning*), 40 g Glycerin og 1 Liter (90 pCt.) ren Sprit.

*) Ved Benzoe- Vin- og Ravsyreopløsning forstaas en kold, mættet Opløsning af vedkommende Syre i (90 pCt.) ren Sprit.

Citron-Essens.

10 g Kloroform, 10 g Salpeteræther, 20 g Aldehyd, 100 cm³ Vinsyreopløsning*), 50 g Glycerin og 1 Liter (90 pCt.) ren Sprit.

Jordbær-Essens.

10 g Salpeteræther, 50 g Eddikeæther, 10 g myresurt, 50 g smørsurt Æthylæther, 10 g Vintergrøntolie, 30 g eddikesurt Amylæther, 20 g smørsurt Amylæther, 20 g Glycerin og 1 Liter (90 pCt.) ren Sprit

Kirsebær-Essens.

50 g Eddikeæther, 50 g benzoesurt Æthylæther, 10 g Persicoolie, 10 g Benzoesyreopløsning*), 30 g Glycerin og 1 Liter (90 pCt.) ren Sprit.

Pære-Essens.

50 g Eddikeæther, 10 g eddikesurt Amylæther, 100 g Glycerin og 1 Liter ren Sprit.

Æble-Essens.

10 g Kloroform, 10 g Salpeteræther, 20 g Aldehyd, 10 g Eddikeæther, 30 g Glycerin og 1 Liter (90 pCt.) ren Sprit.

Frugtfarve, rød.

10 g kulsurt Kali, 30 g Karmin, 100 g ren Sprit og 850 g destilleret Vand.

*) Ved Benzoe- Vin- og Ravsyreopløsning forstaas en kold, mættet Opløsning af vedkommende Syre i (90 pCt.) ren Sprit.

Frugtkaffe.

Er ristede Lupinfrø.

Frø's Spireevne.

Kan man, som angivet af *Nobbe*, bestemmes paa følgende nemme Maade:

Et Antal Korn lægges paa et Ark Filtrerpapir, der lukkes for Enderne ved Ombøjning, Papiret fugtes, lægges dernæst ovenpaa et Par Lag gennemfugtet Filtrerpapir paa en Tallerken og overdækkes med et andet fugtigt Filtrerpapir. Tallerkenen henstilles ved alm. Stuetemperatur, idet man sørger for at Papirene stadig holdes fugtige.

Galdesæbe,

Er en Sæbe der er tilsat Oksegalde. Galdesæbe bruges meget til at borttage Pletter med, til Rensning af Sølvtoj o. s. v.

Gardiner at creme.

Hertil anvendes Safran eller de saakaldte Cremtabletter, der ligeledes som Regel indeholder Safran; man opløser Farvningsmidlet i Skyllevandet.

Glas.

Af Glas findes en Mængde forskellige Slags, forskellige baade i Udseende og i Egenskaber. Man har bømsk Krystalglas, engelsk Krystalglas, fransk Glas, Flaskeglas o. s. v.

Af Stoffer som bruges til Fremstillingen kan næv-

nes; Kwartssand, kalcineres Soda, kulsurt Kali, Kridt, Kalksten, Ler, Mergel, Slager og Mønne.

Det almindelige Flaskeglas fremstilles ved Sammensmeltning af Kwartssand med kalcineret Soda og Kridt eller Kalksten i Digler eller Beholdere af ildfast Ler.

De forskellige Farver faas ved Tilsætning af andre Stoffer, f. Eks. farves Mælkeglas hvidt med fosforsurt Kalk.

Glas at rense.

Glas eller Flasker lægges først i varm Sodavand, hvorefter de skylles i Vand, hvortil der er sat lidt Saltsyre, dernæst i rent Vand.

Globu's Pudseextrakt.

Bestaar efter *G. Arends* af følgende: 4 Dele smeltet Cerasin, 43 Dele Olein og 44 Dele Neuburger Kridt.

Gulve at rense.

Gulvet skrappes i Sæbelud med en stiv Børste eller Gulvskruppe, der helst maa være forsynet med et langt Skaft, for at undgaa, at der kommer Sæbelud paa Hænderne.

Til slut vaskes Gulvet med Vand.

Haarfarve.

(„*Claridat*“ af *Behrendt*).

Er en Opløsning af eddikesurt Bly i hvilken der er opslemmet en Del Svovlmælk.

Haarfarve, sort.

Bestaar af følgende 2 Opløsninger: **A**, 10 g Svovl-ammonium i 50 g destilleret Vand. **B**, 2 g Helvedesten, 10 g Ammoniakvand og 50 g destilleret Vand.

Haarfave til Frembringelse af Haarets naturlige Farve.

Bestaar ifølge *Elsner* af en svag alkalisk Opløsning af Vismutnitrat, hvortil der er sat noget fældet Svovl.

Haarfarvepulver.

Findes i mange forskellige Sammensætninger f. Eks. lige Dele opløseligt Kalk og Blyhvidt.

eller

2 Dele opløseligt Kalk, 2 Dele Blyhvidt og 1 Del Talkum.

Haarfarvevand,

til at farve graa Haar sorte.

(af *M. Richter*).

Bestaar af, 14,5 g Blyukker, 45 g Glycerin, 168 g Vand og 20 g Spiritus.

Haarregenerator. (*Rossetters*).

Er en Haarfarve bestaaende af 345 g Rosenvand, 50 g Glycerin, 2 g Svovlmælk og 1½ g Blyukker.

Haarvand.

Almindeligt H.

15 g kulsurt Ammoniak, 10 g Borax, 10 g Potaske, 20 g Sæbe, 70 g ren Sprit og 500 g Rosenvand.

Honning H.

20 g Honning, 10 g Sæbespirit, 40 g ren Sprit og 300 g Rosenvand.

Jarvol H.

Bestaar efter *Aufrecht* af følgende Stoffer: ca. 1 g Oksetalg, 5 g Citronolie, 15—20 g Kinatinktur, 0,2 g kulsurt Kali og Vand saa det hele udgør 100 g.

Ostindist H. (*Emil London*).

Bestaar ifølge *Hager* af 1,5 g Blyukker, 200 g Vand, 60 g Glycerin og 3 g fældet Svovl.

Petroleum H.

10 Dele hvid, lugtfri Petroleum, 5 Dele amerikansk Olie, 50 Dele Sprit og 75 Dele Vand. Parfumeres med Citronolie.

Haarspiritus.

5 g amerikansk Olie, 5 g Resorcin, 150 g ren Sprit og 40 g Kølnervand.

Haarpomade.

60 g Olivenolie, 20 g gult Voks og 20 g Svinefedt sammensmeltes ved svag Varme og omrøres til det er helt koldt, hvorefter det parfumeres.

Hektografmasse. *Efter Dieterich*.

200 g Kölnerlim, 400 g Vand og 700 g Glycerin. Limen udblødes 1 Dag i Vandet og smeltes med Glycerinen. Nu inddampes under langsom Omrøring til 1 kg paa Dampbad.

(Efter Horn).

170 g Gelatine klippes i smaa Stykker og opblødes i 400 cm³ Vand. Nu tilsættes 1410 g Glycerin og opvarmes under stadig Omrøring til Massen er ensartet. Den endnu varme Masse hældes saa i Forme. Opvarmningen maa foregaa paa Vandbad.

Hindbærextrakt.

5 kg Skovhindbær, 2 kg destilleret Vand, $\frac{1}{2}$ kg ren Sprit. Fremgangsmaade som Annanasextrakt (se denne).

Husbladserstatning.

I Stedet for Husblads kan man anvende Agar Agar, der gaar i Handelen dels i løse firkantede Stænger, dels i tynde Trævler.

Af Agar Agar skal kun anvendes en ringe Mængde.

Hussvamp, Middel mod.

1. Opskrift:

1000 g Kogsalt, 50 g Borsyre, 5 g Paraform, 5 g Jernvitriol opløses i 4 Liter Vand. Opløsningen filtreres.

2. Opskrift:

50 g Alun og 25 g Kogsalt opløses i 100 g Vand.

Hærtningspulver.

60 g tvekromsurt Kali, 60 g salpetersurt Kali, 60 g pulveriseret brændt Horn (Klove), 2 g arabisk Gummi og 1 g Kogsalt.

Denne Blanding strør man paa rødglødende Staal eller hvidglødende Smedejern, naar det er godt indbrændt afkøler man Jernet.

Ildslukkende Vædske.

Ca. 150 g Ammoniaksalt og 300 g alm. Kogsalt opløses i 1 Liter Vand.

Opløsningen fordeles paa 2 Flasker ($\frac{1}{2}$ Liter i hver) og disse tilproppes godt.

Ved Ildebrand knuses en af disse Flasker mod den brændende Genstand.

Ildtændere.

Er i Almindelighed sammenbundtede Høvlspaaner overhældte med Harpix.

Insektpulver (blandet).

8 Dele Pyrethrumpulver, 8 Dele pulveriseret Borax og 4 Dele pulveriseret Svovl.

Ingefæreextrakt.

5 kg Sukker, 2 kg Honning, 4 Liter Vand, 100 g Vinsyre koges med $\frac{1}{2}$ kg kornet Benkul i en rummelig Kedel under hyppig Skumning, tilsættes $\frac{1}{4}$ Liter Vand og filtreres varm, Filtret skylles efter med saa meget kogende Vand, at det hele vejer 12 kg. Endvidere tilsættes efter Afkøling 600 g Ingefærtinktur og farves efter Ønske med spritopløseligt Sukkerkulør.

Ingefæressens.

1,25 kg hvid Ingefær udtrækkes med 4 Liter ren Sprit og 2 Liter Vand.

Til brun Ingefæressens bruges brun Ingefær.

Ingefærøl.

Ovenfor nævnte Ingefæreextrakt kan benyttes til Fremstilling af Ingefærøl.

Til dette Brug blandes 120 cm³ Extrakt med 4—5 Liter Sukkersirup.

Man kan ogsaa i Stedet for Sukkersirup anvende Sodavand.

Jordbærextrakt.

5 kg Skovjordbær, 2 kg destilleret Vand, 1 kg ren Sprit, 10 pCt. Sprit til den færdige Extrakt.

Kaffetabletter *(efter Pavesi).*

1 Del brændt Kaffe udtrækkes med en passende Mængde varmt Vand. Det klare, brune Kolatur blandes med 2 Dele Sukker og inddampes i Vakuum ved en Temperatur, der ikke overstiger 50° C. Massen indtørres, pulveriseres og opbevares i godt tillukkede Glas. For at lave Tabletter blandes Pulveret med Tragant og presses til Tabletter.

Kalkmælk.

Læsket Kalk udrøres med Vand til en tynd Vælling.

Kalkvand.

20 g brændt Kalk læskes med Vand og henstilles under stadig Omrystning i en Flaske eller Glas i 8—10 Dage, hvorefter den ovenstaaende klare Vædske (Kalkvandet) afhældes.

Kaloderma.

Er en Glycerin- og Honninggelé imod ru og sprukken Hud. Det forholder sig som en Blanding af Glycerin og Sukker med noget Kalisæbe.

Kaloderma.

4½ g Husblas, 190 g destilleret Vand, 6½ g rensed Honning, 70 g Glycerin, 2 g Extrait Violet, 2 g Ylan Ylan og ca. 12 g ren Sprit.

Kamferspiritus.

10 g Kamfer opløses i 100 g fortyndet Sprit (70 g ren Sprit og 30 g Vand) eller i almindelig Aquavit.

Kedelsten, Middel mod (af Sägher).

Nr. 1. Bestaar af 1 Del Træaske, 1 Del Trækulpulver, 3 Dele Harpix og 3 Dele Stearin.

Harpix og Stearin sammensmeltes, tilsættes Aske og Kul, blandes godt sammen og formes i Smaastykker.

Nr. 2. Bestaar af 3 Dele Sæbe, 6 Dele Talg og 1 Del af en Blanding bestaaende af $\frac{3}{4}$ Dele Trækulpulver og $\frac{1}{4}$ Del Rust.

Ved Brugen lægges nogle Stykker i Dampkedlen, efter 4—6 Ugers Forløb ndtages den kalkagtige Masse, som har samlet sig paa Vandoverfladen og Kedlen udvaskes.

Kedelstenspulver.

70 Dele krystaliseret Soda, 20 Dele Sand og 15 Dele pulveriseret Brunkul.

Kinabitter.

120 g Kinabark, 30 g Ensianrod, 25 g Pomeranskal og 1000 g fortyndet Spiritus.

Kit til Glas.

Fremstilles ved Sammenblanding af passende Mængder pulveriseret Pimpsten og Kalivandglas.

Kit til Jern.

98 g Jernfilspaaner eller Pulver, 1 g Svovlblomster og 1 g Salmiak blandes og æltes med Vand til en plastisk Masse.

Denne Kit maa anvendes med det samme.

Kit til Jern og Marmor.

Bestaar af en Blanding af omtrent lige Dele Svovlblomster og Grafit.

Blandingn tjener i smeltet Tilstand som Kit til Jern,
farvet Marmor o. l.

Kit til Jernapparater, Dampkedler, Bassiner o. l.

100 Dele fint Sand, 200 Dele Portland Cement
20 Dele Blyglans, 5 Dele Glaspulver og tilstrækkelig
Mængde Linoliefernis.

Kit til Petroleumslamper.

Brænd Gibs udrørt med Vand til en Deg.

Kit til Porcellæn.

Som Kit til Glas, se ogsaa Caseinkit.

Kit til Vandrør.

Blyhvidt eller Mønnie æltes med kogt Linolie til
en stiv Grød.

Kit til Zink.

Fremstilles ved at blande Lim, der i Forvejen er
udblødt i koldt Vand, med Kalkhydrat og Svovl-
blomster, saa det hele danner en blød Masse.

Denne Kit kan kun anvendes frisklavet.

Knivpulver.

Er pulveriseret Smergel.

Konservering.

Ved Konservering forstaas Præparering af letfor-
dærlige Varer, saaledes at disse kan holde sig læn-
gere Tid. Dette sker dels ved Tilsætning af kemiske

Stoffer (Konserveringsmidler), dels ved særlige Behandlings- og Opbevaringsmetoder.

Åf forskellige Metoder har man:

I. Udelukning af den atmosfæriske Luft (ved at overtrække med visse Stoffer i tynde Lag eller opbevare i lufttomme Beholdere).

II. Ved Anvendelse af Is eller afkølet Luft saaledes at den lave Temperatur virker hæmmende paa Forraadneskimene.

III. Anvendelse af Varme indtil 100° C under fuldstændig Udelukkelse af Luften.

IV. Ved Bortskaffelse af Vandet, hvoraf alle Næringsmidler indeholder større eller mindre Mængde, ved Tørring i Luften (Solen) eller ved højere Temperatur.

V. Ved Anvendelse af konserverende virkende Luftarter eller Forbrændingsprodukter (Røgning).

Hausner:

Inddeler Konserveringsmetoderne i følgende 5 Grupper;

1) Ved Tilsætning af antiseptiske Midler (Karbolsyre, Salicylsyre o. s. v.)

2) Konservering ved Afkøling, Opbevaring, i kold Kælder, i Isbeholdere eller ved at lade Næringsmidlerne fryse.

3) Konservering ved momentan Opvarmning til en bestemt Temperatur for at dræbe Fermentkimerne.

4) Konservering ved fuldstændig at udelukke Luften og derved forhindre Udviklingen af Fermenterne.

5) Konservere i Vædsker.

Konserveringsmidler.

Borsyre og borsure Salte:

Kan ikke anbefales til Konservering af Levnedsmidler, da haade Borsyre og dens Salte kan have skadelige Indvirkninger paa Organismen. Ved Nydelsen af Fødevarer, der er tilsat ovennævnte Stoffer, kan der let (særlig hos sarte Individider) indtræde Sygdom i Fordøjelsesorganerne,

Salicylsyre:

Salicylsyre er efter de almindelige Erfaringer Indiferens overfor den menneskelige Organisme. Der tilsættes aarlig mange tusinde kg Salicylsyre til Øl, Vin og Konserver af alle Slags. I de senere Aar har en Del franske Læger, deriblandt *Pasteur*, udtalt sig for Anvendelsen af Salicylsyre.

Benzoesurt Natron:

Er fuldstændig uden Smag, virker 43 Gange stærkere en Borsyre og fuldstændig fri for physiologisk Virkninger, naar det tages i ringe Mængde.

Formalin:

Hører til de nyere Konserveringsmidler, det har været forsøgt baade til dyriske Fødemidler og til Mælk, men finder dog vist ikke stor Anvendelse.

Myresyre:

Finder en Del Anvendelse i Saftfabrikationen, det skal kun tilsættes i ringe Mængde, for at sur Frugtsaft kan holde sig Aaret igennem.

Brintoverilde:

Anvendtes tidligere en Del til Konservering af Mælk. Der behøves kun en ganske ringe Mængde (0,3 pro Mille). Man anvender almindelig 2 pro Mille.

Borsyre blandet med Borax:

Overhældt med en 1 pCt. Opløsning af denne

Blanding, begyndte Kød først den syvende Dag at lugte daarligt, medens ikke behandlet Kød allerede var ødelagt efter 4 Dages Forløb.

Æg i en 1 pCt. Opløsning var efter 16 Dage fuldstændig friske, medens Æg i rent Vand var daarlige efter 7 Dages Forløb.

Konserveringsmidler, forskellige.

Kødkonserverpulver: *Efter Schramm.*

43 g Svovlsurt Natron og 57 g Svovlundersyrligt Natron.

Berlinit:

7,4 pCt. Kogsalt, 9,8 pCt. Borsyre og 47,7 pCt. Borax.

Konserveringsvædske for Frugt:

1½ g Borsyre, 12½ g Salicylsyre, 12½ g kulsurt Natron, 186 g Sukker og 4 Liter Vand.

Konserveringssalt: *(Af Stern).*

80 g krystalliseret Borax og 3 g Kogsalt.

Konserveringssalt: *(Af Langbein).*

80 g krystalliseret svovlsyrlet Natron og 20 g krystalliseret svovlsurt Natron.

Konserveringsvædske for Pølser:

32 pCt. Kogsalt eller ½ pCt. Kogsalt og 27 pCt. Glycerin.

Konserveringssalt: *(Af Heyderich).*

15,5 pCt. Kalisalpete, 73,4 pCt. Kogsalt og 9,5 pCt. Borsyre.

Fructol, Konserveringsmiddel for Frugtsafter:

Er en 12,5 pCt. holdig Myresyre med noget Svovlsyre og Sukker.

Ostekonserveringsmiddel:

62 pCt. myresurt, 10 pCt. benzoesurt Natron og
28 pCt. Kogsalt.

Kobbervitriolopløsninger til Besprøjtning af Planter. (L. E. Andrès).

I.

300 g Kobbervitriol, 200 g Kalk opløses i 10
Liter Vand.

II.

200 g Kobbervitriol, 100 g Kalk opløses i 10
Liter Vand.

III.

1 kg Kobbervitriol, 1½ Liter Ammoniakvand og
200 Liter Vand.

IV.

2½ kg Kobbervitriol, ½ Liter stærk Ammoniak-
vand og 500 Liter Vand.

V.

1 kg Kobbervitriol, 1½ Liter stærk Ammoniak-
vand og 400 Liter Vand.

VI.

6 kg Kobbervitriol, 7½ kg Soda, 1 Liter Am-
moniakvand og 100 Liter Vand.

Kobbervitriol—Kalkpulver.

(L. E. Andrès).

I.

10 Dele Kobbervitriol og 200 Dele dødbændt
Gibs.

II.

25 Dele Kobbervitriol, 75 Dele opløseligt Kalk,
125 Dele Svovlblomme og 75 Dele pulveriseret
Stenkul.

III.

45 Dele Kobbervitriol, 8 Dele pulveriseret, opløseligt Kalk og 100 Dele pulveriseret Stenkul.

IV.

20 Dele Kobbervitriol og 35 Dele Talkum.

Opløsninger mod Skjoldlus

(efter Marlatt).

I.

18 Dele opløseligt Kalk, 18 Dele Svovlpulver, 150 Dele Vand og 0,15 Del Kobbervitriol.

II. Kalifornisk Opløsning.

60 Dele opløst Kalk, 30 Dele Svovlpulver, 1000 Dele Vand og 20 Dele Kogsalt.

Saltet tilsættes først lige før Brugen.

Kobberkalkopløsning med Sukker.

Efter Barth:

20 Dele Kobbervitriol opløses i 400 Dele Vand og hældes i en Opløsning, bestaaende af 3 Dele Sukker i 300 Dele Vand, hvorefter tilsættes en Kalkmælk, bestaaende af 15 Dele brændt Kalk i 300 Dele Vand.

Efter Perret:

15 Dele Kobbervitriol, 30 Dele Fedtkalk, 30 Dele Melasse og 750 Dele Vand.

Schweinfurtergrøntopløsninger.

I. 20 Dele Kobbervitriol, 20 Dele opløseligt Kalk, 2,4 Dele Schweinfurtergrønt og 1500 Dele Vand. Kobbervitriolen opløses i lidt af Vandet; Schweinfurtergrøntet udrøres med lidt Vand, tilsættes først Kalken, dernæst Resten af Vandet og sluttelig Kobberopløsningen.

Det hele maa nu blandes godt og maa oprøres godt før Brugen.

II. 10 Dele Rugmel, 240 Dele Sahweinfurtergrønt og 1000 Dele Vand.

Rugmel og Schweinfurtergrønt udrøres med Vand til en passende Grød, hvorefter Vandet tilsættes under kraftig Omrøring.

III. 8 Dele Rugmel, 900 Dele Vand, 2 Dele opløseligt Kalk, 10 Dele Schweinfurtergrønt og 100 Dele Vand.

De enkelte Dele blandes saa paa samme Maade som angivet under Nr. 1.

Kreaturvask,

70 g Sabadillefrø og 30 g Tobak koges med 4 Liler Vand og tilsættes 150 g Eddike,

Krudt:

Er en Blanding af 1 Del Svovl, 1 Del Trækul og 6 Dele Salpeter.

Krudt, røgsvagt

(Efter S. v. Brank).

100 Dele klorsurt Kali, 20 Dele Karnaubavox og 6 Dele Lykopadium.

Kuldeblandinger.

I. 1 Del Kogsalt og 3 Dele Sne.

II. 1 Del fortyndet Svovlsyre og 1 Del Sne.

III. Lige Dele Salmiak, Salpeter og Vand.

Kunstsilke *(Efter Chardonnet).*

Tykflydende Kolodium presses gennem Kapilarrør

i Vand. De saaledes dannede Traade af Nitrocellulose behandles først i reducerende Bade og derefter med fosforsur Ammoniak.

Lak.

Bogbinderlak:

150 g Skællak, 12 g Terpentin og 450 g ren Sprit.

Lak til Flaskekapsler:

20 g Skællak og 15 g Terpentin opløses i 75 g ren Sprit. Opløsningen farves med Anilin og tilsættes Talkum for at gøre den tykkere, dersom det er nødvendigt

Lak for Fotografer:

I. Negativlak for varme Plader.

5 g Kamfer, 5 g Terpentin, 10 g amerikansk Olie, 50 g Sandarak og 300 g ren Sprit.

II. Retoucher-Matlak (*David & Scolih*).

1 g Kanadabalsam, 4 g Sandarak, 22½ g Benzol og 45 g Æther.

III. Spiritur-Matlak (*Buchn*).

10 g Sandarak, 80 g Æther og 10 g Benzin.

Sandaraken opløses i Ætheren, dernæst tilsættes Benzinen og Lakken hældes klart af.

Lak til Gulve:

150 g Skællak, 150 g Harpix, 25 g Terpentin og 600 g Spiritus. Lakken farves ved Tilsætning af 20—25 pCt. Okker eller lignende.

Lak til Læder.

100 g Kapallak, 100 g Linoliefernis, 50 venetiansk Terpentin og 25 g Terpentiniolie.

Møbellak:

30 g Skællak, 70 g Harpix, 100 g Sandarak, 70 g Terpentin og 730 g Spiritus.

Papiretikettelak:

50 g hvid Skællak, 5 g Kopaivabalsam og 80 g ren Sprit.

Straahattelak:

250 g Harpix, 150 g Skællak og 15 g Terpentin opløses i 600 g ren Sprit.

Tapetlak:

150 g Skællak, 150 g Mastix, 50 g Terpentin, 200 g Sandarak og 2 Liter ren Sprit.

Lak til Træ.

5 g almindelig Terpentin, 20 g Damarharpix og 30 g Terpentinolie.

Anden Opskrift.

66 g Kolofon og 34 g Terpentinolie.

Lim (Benlim).

Fremstilles enten af Hudaffald o. l. eller af Ben.

Raastofferne lægges først i Kalkmælk, for at Blod og Kødrester skal opløses. Derpaa vaskes det og udsættes for Luften, for at Kalken kan omdannes til kulsurt Kalk. Nu koges de i Vand ved Tilsætning af Damp. Herved faas en Opløsning af Lim, der skummes, klares ved Henstand og hældes derefter i Forme, hvor det stivner til en Gele. Denne skæres i Plader, som tørres i Luften.

Dersom man anvender Ben til Fremstillingen, koges disse med spændte Dampe, herved opløses Limen, medens den tilbageblevne Masse benyttes som Benmel.

Fiskelim (Syndetikon) *(Heger).*

100 Dele brændt Kalk opløses i 50 Dele Vand, det over Bundfaldet staaende Kalkvand afhældes. Derpaa opløses 60 Dele Melis i 180 Dele Vand og denne Opløsning tilsættes 15 Dele Kalkvand, hvorefter Blandingen opvarmes til 75° C. og stilles hen

nogle Dage under stadig Omrystning. I 255 Dele af denne saaledes dannede Opløsning opløses i 60 Dele Kølnerlim.

Fiskelim:

10 Dele arabisk Gummi, 3 Dele Sukker og 100 Dele Natronvandglas.

eller

Fremstilles ved ligefrem at opløse Lim i Eddikesyre.

Flydende Lim *(Hager).*

100 g Kølnerlim udblødes med 100 g Vand, opløses derefter ved svag Varme og tilsættes endnu varm 20 g raa Salpetersyre.

Dersom Limen ikke holder sig flydende ved Afkøling sættes yderlig 3—8 g Syre til.

Klæbelim til Etiketter *(Hager).*

100 g Kølnerlim, 40 g Sukker og 30 g arabisk Gummi opløses i 200 g Vand og tilsættes en Opløsning af 5 g Alun i 20 g Vand. Den saaledes tilberedte og svagt opvarmede Masse stryges paa Bagsiden af Etiketterne. Disse tørres ved almindelig Temperatur.

Kasein-Lim *(Hager).*

A.

Tørt Kasein behandles med en passende Mængde Boraxopløsning eller med Ammoniakvand til svag alkalisk Reaktion.

B.

100 Dele frisk fældet Kasein opløses sammen med 8 Dele Kalk og tilsættes derefter 20—30 Dele Vandglas.

Lim til Glas.

200 g Lim, 100 g Vand og 60 g brændt Kalk.

Lim til Cykleslanger.

Ogsaa almindelig kaldet „Solution“, bestaar af en Opløsning af Kautschuk i Benzin eller Kloroform.

Limonadeessens.

600 g hvidt Sukker, 400 g destilleret Vand, 40 g Citronsyre, 100 g Pomeransblomstvand, 100 g ren Sprit og 10 g Citronessens. Man opløser Sukkeret i Vandet, Citronsyren i Pomeransblomstvandet, blander de to Opløsninger sammen, filtrerer og tilsætter Sprit og Citronessens. 100 g af denne Opløsning giver Limonade med 1 Liter alm. eller kulsyreholdigt Vand.

Linoleum.

Hertil anvendes Kork, Linolie, Harpix og forskellige Fyldstoffer af mineralsk Natur f. Eks. 60 Dele oxyderet Linolie, 15 Dele Terpentint. 19 Dele Harpix og 6 Dele Kauri blandes og den herved opstaaede plastiske Masse tilsættes 60 Dele Korkmel og 30 Dele Træfiber.

Loddevand.

25 g Salmiak, 25 g Klorzink opløses i 100 g Vand.

Lynpulver.

10 g Magniumspulver og 12 g klorsurt Kali.

eller:

4 g Magniumspulver, 3 g klorsurt Kali og 5 g klorundersurt Kali.

Læderfedt (Støvlesmørelse).

10 Dele gult Vox, 2 Dele Harpix og Rapsolie efter Behag

Malerfarve og Maling

(efter Petersen og Stange).

Malerfarve.

Blaa:

10 Dele Kridt, 5 Dele Blyhvidt og 7 Dele Ultramarin.

Brun:

10 Dele Kridt, 7 Dele Umbra og 2 Dele Blyhvidt, eller: 10 Dele Linolie og 14 Dele Umbra.

Graa:

10 Dele Kridt, 10 Dele Blyhvidt og $\frac{1}{2}$ Del Sod.

Grøn:

10 Dele Kridt, 5 Dele Blyhvidt og 10 Dele Bjerggrønt, eller: 10 Dele Kridt, 5 Dele Blyhvidt, 2 Dele Okker, $\frac{1}{2}$ Del Ultramarinblaat og $\frac{1}{2}$ Del Sod.

Gul:

10 Dele Kridt, 3 Dele mørkt Kromgult, 4 Dele Okker og 3 Dele Blyhvidt, eller: 10 Dele Kridt, 2 Dele Mineralgult og 10 Dele Blygult, eller: 10 Dele Kridt, 4 Dele Okker og 10 Dele Blyhvidt.

Hvid:

5 Dele Kridt og 5 Dele Blyhvidt, eller: 2 Dele Kridt og 8 Dele Zinkhvidt.

Lilla:

7 Dele Kridt, 12 Dele Blyhvidt, $\frac{1}{2}$ Del Indigo og $\frac{1}{2}$ Del Berlinerrødt.

Rødt:

10 Dele Kridt, 4 Dele brændt Okker og 3 Dele Blyhvidt, eller: 10 Dele Kridt, 10 Dele rødt Bølus og 3 Dele Blyhvidt.

Maling.

Den Mængde Olie som efternævnte Farver behøver.

100 Dele Kremserhvidt behøver	10 Dele Olie.
100 " Zinkhvidt " "	14 " "
100 " Kromgrønt " "	15 " "
100 " Zinober " "	25 " "
100 " Jernoksyd " "	66 " "
100 " Gulokker " "	75 " "
100 " Lys Okker " "	100 " "
100 " Grøn Jord " "	106 " "
100 " Pariserblaat " "	112 " "
100 " Berlinerblaat " "	111 " "
100 " Bensort " "	125 " "
100 " Kobaltblaat " "	181 " "

Maling, brun.

Man opløser 3 $\frac{1}{2}$ kg Jernvitriol i 8 $\frac{1}{2}$ kg kogende Vand og sætter til denne Vædske 16 kg Umbra og 5 kg Rugmel under stadig Omrøring. Samtidig varmer man i et andet Kar 15 kg Linolie og opløser heri 1 $\frac{1}{2}$ kg Harpix. Denne Masse blandes med den første og det hele koges til en ensartet Masse.

Maling, finsk.

Bestaar af følgende 3 Blandinger, som tilberedes hver for sig.

1. 5 Dele Rugmel udrøres med 15 Dele koldt Vand.
2. 2 Dele Zinkvitriol opløses i 45 Dele kogende Vand.
3. 1 $\frac{1}{2}$ Del Harpix opløses i Varmen i 10 Dele Tran.

No. 1 blandes med No. 2 hvorpaa No. 3 tilsættes.

Maling, hurtigtørrende.

10 Dele gult Vox, 10 Dele Linolie, 5 Dele Harpix og 8 Dele Terpentiniolie.

Maling, lysende.

20 g syrefri hvid Gelatine opløses i 100 g Vand, nu tilsættes 3 g opløst kromsurt Kali og 10 g lyseste og tykflydende Blyhvidt- eller Zinkhvidtfernis under stadig Omrøring til en ensartet Masse, hvorefter tilsættes 15 g Kalciumsulfid.

Maling, som kan modstaa Fugtighed.

2 kg Stenkulstjære, 2 kg Beg og 1 kg af en Blanding af brændt Kalk og Harpix sammensmeltes, paastryges varmt paa det tørre Træ flere Gange og det sidste Lag bestrøes, førend det er fuldstændigt tørt, med fint Sand.

Maling til Cement.

Det friske Cementpuds vaskes 2 Gange daglig i en Uge med Linolie. Paa den saaledes behandlede Cement, kan man faa enhver Oliefarve til at binde.

Maling til Gulve.

60 g Lim udblødes i Vand og opløses derpaa under stadig Omrøring i en koghed, jævn tyk Kalkmælk tilberedt af $\frac{1}{2}$ Kg Ætskalk. Den kogende Blanding tilsættes nu, ligeledes under stadig Omrøring, saa meget Linolie, som kan bindes ved Forsebning.

Den paa denne Maade vundne hvide Grundfarve kan nu, efter Afkøling, blandes med enhver Farve, der ikke kan forandres af Kalk.

Maling til Jern.

Naar man skal male paa Jern, maa man, for at undgaa Blærer, først overstryge Jernet med en meget varm Linoliefernis.

Maling til Pap og Papir, som kan satineres.

Til 100 Liter kogende Vand sættes 50 g Ultramarinblaat, $1\frac{1}{2}$ Kg Svovlundersyrigt Natron.

Maltextrakt.

Knust Malt udtrækkes med $40-50^{\circ}$ varmt Vand og Udtrækket inddampes i Vakuum eller paa Dampbad til Sirups Konsistens.

Varmen maa ikke overstige 65° , da et af de virksomme Fermenter i Malten herved svækkes.

Maltkakao.

Er en Blanding af Kakaomasse med Maltmel. Blandingen foretages før Kakaomassen affedtes.

Mandelessens.

10 g ætherisk Bittermandelolie opløses i 90 g Ren Spirit.

Marmelade.

Dadelmarmelade. (*Efter Pardeller*).

50 kg udkærnedede, men ikke skrællede Æbler koges med lidt Vand til Mos og krydres efter Behag ved Tilsætning af finthakket Appelsin- eller Citronskaller.

Nu presses i en Frugtpresse den rene Æblemos fra.

Paa samme Maade behandles 30 kg Dadler efter først at være udkærnedede og hakket fint i en Hakke-maskine.

De to frapressede Produkter, sammenblandes, faar et Opkog og — om nødvendig — fortyndes op med udkogt Vand, hvorefter den færdige Marmelade fyldes i Glas.

Det er unødvendigt at anvende større Mængder Dadler, da det ikke vil forbedre Smagen.

Stikkelsbærmarmelade:

Man blander modne Stikkelsbær med deres Vægt fint Sukker, lader denne Blanding henstaa i 24 Timer.

Nu koges til Skallen let kan pilles fra, hvorefter Saften udpresses.

Denne Saft inddampes til passende Konsistens, den herved dannede Skum fraskilles og det færdige Produkt fyldes i Glas eller Daaser.

Margarine .

Prima:

40 Liter sød Mælk, 40 kg fineste Oleomargarine, 2 kg Premier-Jus, 4 kg Sesamolie og 35 g Farveopløsning.

Sekunda:

25 Liter skummet Mælk, 23 kg Oleomargarine, 12 kg Premier-Jus, 4 kg Kottonolie, 4 kg Sesamolie og 50 g Farveopløsning.

Marineren .

Naar man skal marinere Fisk, indgnides disse med Salt (eller koges i Saltvand) og lægges derpaa i stærk Eddike med passende Tilsætning af Kogesalt og Krydderier enten i Daaser eller i Krukker, idet man altid maa sørge for, at de fuldstændig dækkes af Vædsken, og at Beholderen er fyldt helt.

Paa denne Maade kan man marinere baade Salt- og Ferskvandsfisk.

Som Marineringsvædske kan man bruge følgende Opskrift.

Til en Tønde Sild beregner man:

8—19,5 kg Salt, 150—200 g Salpeter, 100—180 g Laubærblade, 100—200 g Nelliker, 150—200 g Peber, 20—50 g Kanel, 2—3 g Kajennepeber, 50—150 g spansk Humle, 3—5 kg Havannasukker, 150—650 g sort Peber, 80—120 g Muskat.

Ved Nedpakningen i Tønden bestrøs Fisken med den fint pulveriserede Masse, efter først at have ligget i Eddike, og sluttelig fyldes Beholderen helt med Saltlage.

Marmorplader, at rense.

Man tilbereder sig en stærk Sæbeopløsning og tilsetter denne saa meget brændt Kalk, at man faar en tynd Vælling.

Denne stryges paa Pladen og afvaskes først efter et Døgns Forløb med lunket Vand.

Maskinolie.

100 g Vaselineolie, 10 g Petroleum og 3 g Nitrobenzol.

Modelérvox.

1000 g gult Vox, 130 g venetiansk Terpentint og 65 g Svinefedt smeltes sammen og blandes med 725 g slemmet Bolus.

Mundvand.

Chinosol M.:

$\frac{1}{2}$ g Chinosol, 250 g destilleret Vand og 50 g Arakspiritus.

For Rygere:

2 g Salol, 5 g Catechutinktur og 93 g Pebermyntespirit.

1 Theskefuld til 1 Glas Vand.

Odol M.:

Odol skal efter *Thomas* være en Opløsning af 2,5 Salol 0,004 g Saccharin, 0,5 g Pebermynteolie, Spor af Nellike- og Kardemommeolie i 97 g (80 %) Ren Sprit.

Pebermynte M.:

1 g Pebermynteolie opløses i 200 g Ren Sprit.

Mundvand:

125 g Benzoetinktur, 25 g Kinatinktur, 300 g Myraessens, 550 g Ren Sprit og 20 Draaber Rosenolie.

Myggetinktur.

40 g Kamferspiritus, 30 g Sæbespiritus, 20 g Eukalyptusolie og 10 g Salmiakspiritus blandes godt sammen.

Myggevand.

10 g Insektpulver udtrækkes i ca. 8 Dage med 50 g Ren Sprit, filtreres, og af dette Filtrat kommer man nogle Draaber i Vaskevandet.

Mælkepulver.

Frisk Mælk inddampes under stadig Omrøring i Vakuum til den kun indeholder ca. 30 pCt. Vand, herved vil den smuldre hen i Smaastykker, der saa tages ud og tørres i Luften, til den kun indeholder ca. 14 pCt. Vand. Ved denne Fremgangsmaade opnaas, at Produktet bliver fuldstændigt opløseligt i kogende Vand og igen danner Emulsion.

Ved Eftertørringen maa Temperaturen ikke naa Smørfedtes Smeltepunkt.

Mølpapir .

Man bestryger Papir med en tynd Stivelseklister, bestrør det derefter med en pulveriseret Blanding af lige Dele Kamfer og Naftalin og trækker saa Papiret gennem en Valse, for at de pulveriserede Bestanddele kan hæfte fast.

Mølpulver .

30 g pulveriseret Kamfer blandes med 10 g Naftalin.

Møltinktur .

10 g Naftalin opløses i 250 g Benzin og tilsættes noget Kamfer som ligeledes gaar i Opløsning.

Se ogsaa under Formalin.

Negleglans .

Er en Blanding af Glycerin og Rosenvand farvet svagt med Eosin.

Neglepudder .

Er en parfumeret Blanding af 1 g Karmin og 100 g Zinkilte.

Neglepomade .

500 g Zinkilte, 500 g Talkum, 5 g Stearinsæbe, 2 g Traganti, 5 Draaber Rosenolie og passende Mængde Rosenvand.

Normalsæbe *(Efter Wiltner).*

410 kg Kokosolie, 20 kg bleget Palmekærneolie, 80 kg lys Olivenolie, 50 kg raffineret Oksetalg, 280 kg Natronlud (40° B).

Nøddetræsbeitse.

100 g Nøddebrunt, 6 g Potaske og 1000 g Vand.

Osteløbe *(Efter Dietrich).*

100 Dele Kalvemaver (Pattetkalvens fjerde Mave) hakkes i Stykker og overhældes med en Blanding 500 Dele destilleret Vand og en Opløsning af 20 Dele Borsyre, 30 Dele Kogsalt i 100 Dele Vinaand (15°). Hele Blandingen henstilles paa et mørkt Sted i en tilproppet Flaske i 8 Dage under gentagen Omrystning ved almindelig Temperatur. Nu tilsættes 20 Dele Talkum henstilles paa et køligt Sted og filtreres efter 2 Dages Forløb. Opbevares i smaa Flasker udelukket for Lys og Luft.

5 g er tilstrækkeligt til 10 Liter Mælk.

Pain-Expeller.

Bestaar ifølge *Gerhard* af en Tinktur af 200 Dele spansk Peber og 600 Dele rent Sprit, som er tilsat en Opløsning af 25,5 Dele Sæbe i 100 Dele Vand blandet med 300 Dele Ammoniakvand, 30 Dele Kamfer, 10 Dele Rosmarin-, 10 Dele Lavendel-, 10 Dele Timian-, 10 Dele Nellikeolie, 1,5 Dele Kanelolie og 5 Dele Sukkerkulør.

Pergamentpapir.

Fremstilles ved at neddyppe ulimet Papir nogle Sekunder i en Blanding af 2 Dele koncentreret Svovlsyre og 1 Del Vand og derpaa hurtig udvaske med Vand.

Pletter.

Blodpletter:

Fjernes ved Behandling med en meget tynd Opløsning af Vinsyre eller Jodkalium i almindeligt Vand.

Blækpletter:

Opløsningsmidlerne maa her rette sig efter de Stoffer, hvoraf Blækket er fremstillet.

Dersom man ikke ved dette, maa man prøve sig frem med forskellige Opløsninger. Af saadanne anvender man;

I. En Blanding af Spiritus og Eddike; derefter Blegevand.

II. Oxalsyre opløst i fortyndet Spiritus.

III. Syresalt opløst i Vand.

Fædtpletter:

Borttages med Benzin.

Malerpletter:

Borttages med Terpentiniolie.

Petroleumspletter.

Fjernes ved at paalægge et i Benzin eller Æther fugtet Filtrepapir.

Stearin- og Voxpletter:

Skrabes først af med en Kniv, derpaa lægges et vaadt Stykke under, et Stykke Filtre- eller Trækpapir over og nu stryges oven paa dette med et varmt Strygejern.

Svedpletter:

Behandles med Blegevand.

Urinpletter:

Fjernes med Alkohol eller ogsaa med en tynd Citronsyreopløsning.

Vinpletter:

Aftages med Galdesæbe, derefter Pletvand.

Pletstifter.

10 Dele hvid Marseillesæbe opløses i Alkohol, saa der opstaar en tynd Dejg, denne tilsættes 3 Dele Æggeblomme, lidt Terpentiniolie og sluttelig iæltes saa meget Valkejord, at man faar en fast Dejg, hvoraf Stifterne saa formes.

Pletvand.

I. 100 g Benzin, 25 g Alkohol, 10 g Æther og 5 g Ammoniakvand.

II. Lige Dele Terpentiniolie, Ammoniakvand og Alkohol.

Engelsk:

III. Er en Blanding af 100 g (95 %) Alkohol, 30 g Ammoniakalkohol og 4 g Benzin.

Fjerner Syre-, Fedt-, Harpik-, Vox- og Tjærepletter.

Til sorte Stoffer:

IV. 20 g Sæberod koges $\frac{1}{2}$ Time med 100 g Vand, filtreres og tilsættes 10 g Ammoniakalkohol.

Pudsemidler, flydende. (Af W. Lorvitz).

I. 15 Dele blød Sæbe, 260 Dele almindeligt Vand, 15 Dele Olein eller Talgfedtsyrer, 3 Dele Petroleum, 5 Dele Ammoniakvand, 46 Dele Kiseljord.

II. 10 Dele blød Sæbe, 200 Dele almindeligt Vand, 16 Dele Olein eller Talgfedtsyrer, 4,5 Dele Ammoniakvand, 18 Dele denatureret Sprit (Kogesprit), 10 Dele Benzin, 130 Dele Kiseljord.

Sæben opløses i varmt Vand og efter Afkøling tilsættes først Spritten, og derpaa Kiseljorden under stadig Omrøring.

III. 35 Dele Olein eller Talgfedtsyrer, 8 Dele Ammoniakvand, 20 Dele denatureret Sprit (Kogesprit), 240 Dele almindeligt Vand, 30 Dele Benzin, 150 Dele Kiseljord.

IV. 32 Dele Olein eller Talgfedtsyrer, 24 Dele denatureret Sprit, 7,5 Dele Ammoniakvand, 30 Dele Benzin (tungt), 8 Dele Petroleum, 5 Dele Terpentinline, 62 Dele Kiseljord.

Oleinen blandes først med Spritten, dernæst tilsættes Ammoniakvandet og sluttelig de øvrige Vædsker og Kiseljorden.

For at dække den ubehagelige Lugt af Petroleum og Sprit, kan man tilsætte Mirbamolie, Geraniumolie eller Kamferolie.

Pudsepomade. (*Efter Dietrich*).

400 g slemmet Brunkulsaske, 100 g engelsk Rødt, 200 g Elain, 100 g Stearin, 200 g Petroleum, 10 g Mirbamessens og 5 g Citronelleolie.

Pudder.

Hvidt:

20 g Zinkhvidt, 10 g pulveriseret Violrod, 35 g Talkum og 35 g Hvedestivelse blandes og parfumeres.

Sarah-Bernhard:

50 g Talkum, 50 g Risstivelse og 25 g Zinkilte. Det gaar i Handelen baade hvidt og farvet. Rosa-

farvet ved Tilsætning af Karmin. Gulfarvet ved Tilsætning af lige Dele lyst og mørkt Kadmiumsgult. De forskellige farvede Pudder er ogsaa forskelligt parfumeret.

Rispudder:

Er Risstivelse blandet med Talkum og parfumeret med Rosenolie.

Podevox. (Hager).

40 g Japanvox, 120 g gult Vox, 300 g Harpix,
150 g Terpentin, 40 g Parafin, 120 g Faaretalg,
250 g Fyrreharpix.

Polérvand.

1 Del koncentreret Svovlsyre hældes i en tynd Straale i ca. 6 Dele Vand, idet man stadig omryster Vandet, og dersom det lader sig gøre, saa afkøle Blandingen samtidig. Man maa ikke omvendt hælde Vandet i Svovlsyren, da der derved let udvikles saa stærk Varme, at det hele eksploderer.

Politurvox.

100 g Ceresin, 30 g Karnaubavox og 50 g Terpentiniolie.

Man smelter Ceresin og Karnaubavox og heri røres Terpentiniolien, derefter Farve, Okker, Umbra eller lignende.

Saucer, engelske.

Beading-Sauce:

10 Liter indisk Soya, 10 Liter Strandløgseddike,
10 Liter Champignonsauce, 10 Liter Hvidløgseddike,
5 Liter Estragoneddike, 40 Liter bedste Malteddike,
1/5 Anker Sardel, 1 kg Sukkerkulør og 400 g pulveriserede Nelliker.

Brighsonsauce:

120 g Hvidløg, 90 g Kajennepeber, 90 g Sennepskorn, 90 g Kogsalt, 750 g Soya, 750 g Champignonsauce, 900 g Eddike, 900 g Vand. Man digerer 8 Dage og kolerer.

Sauce superlative:

600 g Klaretvin, 600 g Champignonsauce, 300 g nedlagte Valnødder, 120 g Anchovis, 30 g friske Citronskaller, 60 g Strandræddike, 16 g Allehaande, 16 g sort Peber, 12 g Kajennepeber, 4 g Sellerifrø, 150 g Soya. Blandingen henstilles 14 Dage paa et varmt Sted, hvorefter den kolerer.

Sommersetsauce:

24 g afskallede og skaarne Hvidløg, 30 g afskallede og skaarne Skalotter, 20 g Kajennepeber, 30 g Kogsalt, 600 g Portvin, 1200 g Soya, 1800 g Valnødsauce, 2700 g Pebereddike og 2700 g Champignonsauce. Blandingen marcereres 4 Uger og kolerer.

Trøffelsauce:

10 kg friske eller konserverede, fintdelte Trøfler, 20 Liter Kødssuppe, 20 Liter Portvin, 300 g Tragant og 250 g Sukkerkulør.

Segillak. (Petersen og Stange).

Grønt:

160 g venetiansk Terpentint, 140 g Skællak, 18 g Terpentinol, 30 g Gibs, 20 g Infusoriejord, og 90 g Kromgrønt.

Gult:

190 g venetiansk Terpentint, 110 g Skællak, 55 g Gibs, 110 g kulsurt Magnesia, 75 g Kasselergult og 15 g Terpentinol.

Hvidt:

40 g Mastix, 120 g venetiansk Terpentin, 125 g bleget Skællak, 15 g Terpentinolie, 25 g kulsurt Magnesia og 80 g Blyhvidt.

Rødt:

520 g Skællak, 600 g Terpentin, 440 g Harpix, 180 g Kridt og 180 g Zinober.

Seletøjssvæerte

(Ved Eugen Dietrich).

125 g Skællak, 40 g Borax opløses ved Kogning i 815 g Vand. Denne Opløsning tilsættes 20 g Nigrosin, som i Forvejen er udrørt i noget Vand og fortyndes sluttelig med Vand til 1000 g.

Selleriessens.

1 Del knust Sellerifrø overhældes med 3 Dele stærk Alkohol og henstilles i 7 Dage paa et varmt Sted, hvorefter det filtreres.

Sellerisalt.

120 g Kogsalt gennemfugtes med 7 Dele Selleriessens.

Sennep.

Aromatisk S:

5 kg sort Sennepsmel, 10 kg hvidt Sennepsmel, 2 kg Eddike, 1,5 g Estragonolie, 0,75 g Timianolie, 0,5 g Muskatnøddolie og 0,25 g Nellikeolie.

Olien opløses i lidt stærk, kold Eddike og hældes saa i den med Eddike kogte Sennep under stadig Omrøring.

Düsseldorfer S:

80 g sort og 240 g gult Sennepsmel, 750 g kogende Vand, 500 g Vineddike, 5 g Kanel, 3 g Nelliker, 320 g Sukker og 500 g Vin.

Taffel S.:

1500 g sort Sennepsfrø, 600 g hvide Sennepsfrø, 10 g Nelliker og 10 g Kardemome blandes sammen og pulveriseres; — 5 Liter hvid Vin, 1 kg Sukker og 20 g Kanelbark henstilles nogen Tid paa et varmt Sted under stadig Omrystning, hvorefter det sies.

I den frasiiede Vædske koges nu det først blandede Pulver.

Skæg balsam.

Er en Blanding af Fedt, Vox og Parfume.

Skægvox *(Efter Hager).*

5 g Mastix, 10 g Sandarak, 30 g Harpax, 5 g Æther og 50 g absolut Alkohol.

Soya.

60 g Soya duplex, 40 g Vand, 10 g Kulør, 10 g Kogsalt og 1 g Hjortetaksalt.

Sminke

(Rød Fedtsminke efter Dietrich).

400 g Kakaoolie, 400 g hvidt Vox og 200 g Olivenolie smeltes og parfumeres med 1,5 g Rosenolie, 0,5 g Bergamotolie, 0,5 g Orangeblomstolie, 5 Draaber fransk Geraniumsolie, 3 Draaber Moskus tinktur. Den afkølede Masse blandes med en Opløsning af 20 g rødt Karmin i 40 g (10 pCt.) Ammoniakvand og støbes saa i Forme.

Smørfarve.

1 1/2 kg Butyoflavin (brunt) og 1/2 kg Butyoflavin (rødt) opløses ved Opvarmning i 40 kg Sesamolie og 60 g Cottonolie.

Spejlamalgam.

2 g Vismut. 2 g Bly, 2 g Tin og 18 g Kviksølv.

Stempelsværte.

10 g Lampesod og 25 g Linolie rives sammen. I denne Blanding opløses 7 g Jerntveklor ved Opvarmning og sluttelig tilsættes en passende Mængde kogt Linolie.

Stempling af Uldtøj.

Hertil anvendes ren Salpetersyre, som udhældes paa en Tallerken og paastemples med et Træstempel.

Herved dannes Pikrinsyre, der jo er en meget ægte Farve.

Stenkulstjære.

Fremstilles ved tør Destillation af Stenkul.

Svejsepulvere *(Efter Hager).*

for Smedejern i rødglødende Tilstand.

6 Dele Borax, 3 Dele Salmiak og 3 Dele Vand indkoges til Blandingen stivner, hvorefter den tørres, pulveriseres og blandes med 2 Dele rostfri Smedejernsfilspaaner.

For Smedejern:

12 Dele Borax, 2 Dele Salmiak, 2 Dele Blodludsalt og 4 Dele Smedejernsfilspaaner blandes til et Pulver:

Det rødglødende Jern bestrøes hermed.

For Staal:

300 g Borax, 200 g Blodludsalt og 1 g Berlinerblaat blandes og koges med Vand. Tørres ved Varme

hvorefter Massen pulveriseres og blandes med 100 g Smedejernsfilspaaner. Dette Pulver anvendes til hvidglødende Staal.

Sæbemel.

Er en Blanding af pulveriseret Sæbe med lidt Soda og Vandglas.

Sæber.

De almindeligste Sæber er Kalisæbe (grøn Sæbe) eller Natronsæbe (Toiletsæbe).

Grøn Sæbe:

Fremstilledes tidligere af Hampeolie, hvorfra den grønne Farve hidrørte. Nu fremstilles den af Linolie og farves grøn med Indigo.

Natronsæber:

Fremstilles ved at koge Fedtstofferne med den tilstrækkelig Mængde Natronlud til fuldstændig Forsæbning. Man faar herved den saakaldte Limsæbe, som indeholder baade Sæben og den ved Forsæbningen dannede Glycerin. Naar man vil have ren Sæbe (Kærnesæbe) tilsætter man Limsæben en Opløsning af Kogsalt, heri er Sæben uopløselig og svømmer ovenpaa.

Til Fremstilling af billigere Toiletsæber anvendes som Regel kold Forsæbning, det vil sige, at det smeltede Fedtstof blandes med stærk Natronlud, hvorved Forsæbningen indtræder under Varmeudvikling, og efter Afkøling stivner hele Blandingen. Fedtstoffet man anvender er som Regel Cocosolie, men man kan ogsaa bruge Svinefedt og flere andre Fedtstoffer. Af de talrige Sæbeopskrifter skal her nævnes nogle:

Blød Sæbe:

120 Dele Olivenolie, 21 Dele fast Kalihydrat, 20 Dele Alkohol og 100 Dele Vand.

Kokossæbe:

1000 Dele Kokosfedt 500 Dele Natronlud.

Neutral Sæbe:

Er en Sæbe der indeholder nøjagtig den Mængde Alkali og Fedtstof som er nødvendig for at danne Sæbe.

Alkalisk Sæbe:

Er en Sæbe der indeholder mere Alkali (Kali eller Natronlud) end der behøves for at danne Sæbe med det tilstedeværende Fedtstof.

Overfed Sæbe:

Herved forstaas en Sæbe der foruden at være neutral indeholder Overskud (ca. 3-4 %) uforsæbet Fedt eller Fedtsyre; eller med andre Ord en Sæbe der indeholder mere Fedt end nødvendig for at danne Sæbe.

En overfed Sæbe skummer ikke saa meget som en alkalisk eller neutral, men har en meget mildere Virkning paa Huden.

Søvand, kunstigt.

1325 g Kogsalt, 100 g svovlsurt Magnesia, 30 g svovlsurt Kali og 150 g Klormagnesia opløses i 50 Liter almindeligt Brøndvand.

Tandkit.

10 g pulveriseret Mastix, 2 g pulveriseret Sandarak opløses i 25 g Æther.

Tandpasta. *(Af Bergmann).*

50 g fin Oliesæbe og 25 g hvidt Sukker opløses ved svag Varme i 40 pCt. Sprit, tilsættes noget Pebermynteolie, farves med Anilinrødt og hældes i Forme.

Tandpasta.

300 g kulsur Kalk, 60 g medicinsk Sæbe og en passende Mængde Karmin til Farvning rives godt sammen og tilsættes lidt efter lidt saa meget Glycerin, at Massen faar den passende Konsistens. Sluttelig tilsættes nogle Draaber Pebermynteolie og fyldes paa Tuber.

Tandpasta.

Man blander 5 g klorsurt Kali og 25 g kulsurt Kalk, tilsætter 25 g Glycerin, derefter 25 g Violrod og 25 g medicinsk Sæbe.

Tandpulver.

Kamfer:

20 g Kamfer blandes med 80 g kulsur Kalk.

Pebermynte:

Fremstilles som Kamferpulver med Tilsætning af Pebermynteolie

Te-Extrakt.

175 g fint Souchougte, 3 g Kanel, 3 g Nelliker og 1 g Vanille udtrækkes i 3 Dage med 1 Liter Rom eller Arak, filtreres og tilsættes 1½ Liter Sukkersirup.

I Stedet for Rom eller Arak kan man ogsaa anvende lige Dele af hver.

Extrakten giver, blandet med koldt eller varmt Vand, Sodavand eller let Vin, en fortrinlig Drik.

Te-Extrakt Essens.

40 g Pekkote, 40 g Kejserte, 4 g stødt Ceylonkanel, 2 g stødt Nelliker, 2 g Vanille overhældes med 2 Liter kogende Vand, og henstaar $\frac{1}{2}$ Time, filtreres og i Filtratet opløses 2 kg Sukker.

Hele Blandingen sies gennem Flonel og tilsættes 20 g Ananasextrakt, 20 g Pomeransextrakt og 10 g Rosinextrakt.

Te Konserver.

100 g Sukker og 10 g Stivelsesukker koges med saa meget Vand som er tilstrækkelig til at opløse Sukkeret til Massen bliver tykflydende og gennemsigtig.

Efter Afkøling tilsættes en Blanding af 50 g Te og 50 g Sukker, hvorefter presses i Metalforme.

Te Tabletter.

Man fremstiller først en Extrakt af Te. Ekstrakten inddampes saa til Konsistens som frisk Honning, tilsættes den passende Mængde groft Sukker, blandes godt og presses ved ringe Tryk til Tabletter, som derpaa tørres og indpakkes.

Træjtære.

Fremsilles ved tør Destillation af Veddet af forskellige Gran og Fyr.

Tusch, kinesisk

(Petersen og Stange).

112 g udglødet Kørøg koges stærkt med $\frac{1}{2}$ Liter Vand, hvorefter det tages af Ilden, skummes og tilsættes 20 g pulveriseret Indigo.

Nu koges til Vandet omtrent er fordampet hvorpaa tilsættes 50 g arabisk Gummi, 20 g Lim og 5 g Cikorieextrakt, der efter at have været opløst i Vand er inddampet til en tyk Masse. Hældes derpaa i Forme.

Tøjrensningssvæske.

40 g rensed Terpentinolie, 300 g Salmiakspiritus, 20 g Æther, 5 g Eddikeæther, 30 g ren Sprit og 1 Spiseskefuld Kogsalt til 1 Liter lunken Vand.

Tørrelse til Lak.

70 g Linolie, 30 g pulveriseret Blyhvidt og 15 g pulveriseret Blyukker.

Vandglas.

Fremstilles ved Sammensmeltning af 1 Del Sand med 3—4 Dele tørt kulørt Kali eller Natron og opløse dette i Vand.

Vanilleessens.

10 g Vanille udtrækkes i ca. 8 Dage med 100 g Spiritus.

Vaskepulvere.

Der findes en Mængde Vaskepulver i Handelen og selv om de er af nogen forskellig Sammensætning, indeholder de fleste dog Sæbe og Soda.

Her skal nævnes nogle Sammensætninger.

- I. Bestaar af almindeligt i Luften henfalden Soda.
- II. En Blanding af Sæbe og Soda.

III. 76 Dele Soda, 8 Dele svovlsur Ammoniak,
3 Dele Borax og 12 Dele Hvedemel.

IV. 50 g Soda og 30 g pulveriseret Sæbe.

V. En Blanding af Sæbe og kalcineret ren Soda.

Vasketapeter.

For at almindelige Tapeter kan taale at afvaskes, overstryges de med en Opløsning tilberedt af 2 Dele Skællak og 2 Dele Borax i 25 Dele varmt Vand. Tapetet maa overstryges flere Gange og tørres mellem hver Gang, sluttelig bearbejdes det med en blød Børste.

Vognsmørelse.

I. 30 Dele Parafinolie, 30 Dele Harpaxolie, 30 Dele Talg, 1 Del Kalkhydrat og 2 Dele Natronlud.

II. 400 g Talg, 500 g Palmeolie, 40 g Soda og 2300 g Vand koges sammen.

Væggetøj.

Middel mod:

Rapsolie hældes i Revner og Sprækkerne. Olien dræber øjeblikkelig Dysset.

Tinktur mod:

100 g Terpentiniolie, 100 g Petroleum og 50 g ren Sprit blandes og heri opløses 20 g Naftalin.

Væggetøj, se Formalindesinfektion.

Æblesmør.

Æblerne skrælles omhyggeligt og Kærnehuset fjernes. Æblerne deles derpaa i Fjerdedele og disse koges med noget Frugtmost under stadig Omrøring til Smørkonsistens.

Æbleessens.

Se Frugtæthere.

Æggeolie.

Er en godt omrystet Blanding af lige Dele Linolie og Kalkvand.

Æg at konservere.

Hertil anvender man efter *Andrès* forskellige Opløsninger:

I. Vandglasopløsning:

10 Liter Vand og 1½ Liter Vandglas.
Med denne Opløsning overhældes Æggene.

II. Manganoversurt Kali:

20 g Manganoversurt Kali opløses i 2000 g Vand.
I denne Opløsning nedlægges friske og smudsplettefri Æg i 1 Time, hvorefter de tages op, tørres godt af, indpakkes omhyggeligt i rent Papir og opbevares saadan i Kurve eller Kasser paa et frostfrit Sted.

Saaledes præparerede Æg har holdt sig syv otte Maaneder uden at tabe i Velsmag.

III. Brintoverilteopløsning:

Man fremstiller en ca. 5 % holdig Brintoverilteopløsning og heri nedlægges Æggene.

.....

INDHOLDSFORTEGNELSE

A	Side		
Agern Kaffe	5	Anti-Kedelsten	6
Agern Kakao	5	Appelsinekstrakt	6
Akvavit	5	Apretur til Læder	6
Ananasekstrakt	5	Apretur	7
Ananasæther	6	Apreturmasse	7
Angosturabitter	6	Aprikosekstrakt	7
		Aprikosæther	7

	Side		Side
Arakessens	7	Champagnesaft	19
Aseplin	8	Chocolade	20
Asfaltlak	8	Chocoladeessens	20
		Citrondraaber	20
B		Cognacessens	20
Bagepulver	8	D	
Barbèrpudder	8	Dextrinopløsning	20
Barbèrsspiritus	8	Depilatorium	20
Bayrhum	8	Dæklak	20
Beg	8		
Bengalske Flammer	9	E	
Benmel	9	Eau de Cologne	21
Blaatrækstrakt	9	Eau de Quinine	21
Bladlus, Middel mod	9	Ebonit	21
Blanksværte	10	Eddike	21
Blegevand	10	Emaille	23
Blodfoder	11	Emsersalt (kunstigt)	23
Blodgødning	11	Erstatning for arabisk	
Blodmelasse	11	Gummi	23
Blodpletter at borttage	11	Erstatning for Guldbronce	23
Blomstergødning	11	Erstatning for Kapers	23
Blæk	11, 12, 13, 14	Erstatning for Mælk	
Blækpulver	12	(Kunstmælk)	24
Bonevox	15	Erstatningsmidler for Smør	
Bordsalve	15	og Margarine	24
Borvaselin	15	Erstatning for Sukker	24
Bouillonextrakt	15		
Bouillonkapsler	16	F	
Bouillontærninger	16	Flaskelak	25
Bouillontærningsfedt	16	Fluepapir	25
Briketter	17	Flueharpix	26
Brillantine	17	Fluelim	26
Broncetinktur	17	Flueessens	26
Bronce, flydende	18	Fluepudder	26
Brusepulver	18	Fluevand	26
Brændevin	18	Fluesalve	27
Burrerodsspirit	18	Salve mod Fluor i Stalde	27
Burrerodstinktur	18	Strøpulver mod Fluor	27
		Forgyldefernis	27
C		Formalin	27
Cacaolikør	18	- til Bejsning af Korn	28
Casein	19	- til Bejsning af Fluor	28
Caseinfernis	19	Myrer, Mælk, Fodsvæd	28
Casein-Porcellains-Kit	19	Formalinstrøpulver	28
Carbid	19		

	Side
Formalin til Desinfektion	29
Formalin mod Møl.....	29
Fotografiske Væsker	29, 30
	31, 32, 33
Frugtessenser, kunst.	33, 34
Frugtfarve, rød	34
Frugtkaffe	35
Frø's Spireevne	35

G

Galdesæbe	35
Gardiner at creme	35
Glas	35
Glas at rense.....	36
Globus Pudseextrakt ...	36
Gulve at rense.....	36

H

Haarfarve	36, 37
Haarfarvepulver.....	37
Haarfarvevand	37
Haarregenerator	37
Haarvand	37, 38
Haarspiritus	38
Haarpomade	38
Hektografmasse	38
Hindbærextrakt	39
Husbladserstatning.....	39
Hussvamp, Middel mod	39
Hærtningspulver.....	39

I

Ildslukkende Vædske ...	39
Ildtændere.....	40
Insektpulver (blandet) ..	40
Ingefærextrakt	40
Ingefæressens.....	40
Ingefærøl	40

J

Jordbærextrakt.....	40
---------------------	----

K

Kaffetabletter	41
----------------------	----

Side

Kalkmælk	41
Kalkvand.....	41
Kaloderma	41
Kamferspiritus	41
Kedelsten, Middel mod.	42
Kedelstenspulver.....	42
Kinabitter	42
Kit	42, 43
Knivpulver	43
Konservering	43
Konserveringsmidler	45—47
Kobbervitriolopløsninger	
til Besprøjtning af Planter	47
Kobbervitriol-Kalkpulver	47
Opløsninger mod Skjold-	
lus	48
Kobberkalkopløsning	
med Sukker	48
Schweinfurtergrøntopløs-	
ninger	48, 49
Kreaturvask	49
Krudt	49
Kuldeblandinger	49
Kunstsilke	49

L

Lak	50, 51
Lim.....	51, 52, 53
Limonadeessens	53
Linoleum.....	53
Loddevand	53
Lynpulver	53
Læderfedt (Støvlesmø-	
relse)	53

M

Malerfarve	54
Maling.....	55, 56, 57
Maltextrakt.....	57
Maltkakao	57
Mandelessens.....	57
Marmelade	57
Margarine	58
Marineren	58

	Side
Marmorplader at rense .	59
Maskinolie	59
Modelérvox	59
Mundvand	59, 60
Myggetinktur	60
Myggevand	60
Mælkepulver	60
Mølpapir	61
Mølpulver	61
Møltinktur	61

N

Negleglans	61
Neglepudder	61
Neglepomade	61
Normalsæbe	61
Nøddetræsbeitse	62

O

Osteløbe	62
--------------------	----

P

Pain-Expeller	62
Pergamentpapir	62
Pletter, Fjernelse af	63
Pletstifter	64
Pletvand	64
Pudsemidler, flydende . .	64
Pudsepomade	65
Pudder	65
Podevox	66
Polérvand	66
Politurvox	66

S

Saucer, engelske	66, 67
Segllak	67
Seletøjssvæarte	68
Sennep	68
Skægbalsam	69

	Side
Skægvox	69
Soya	69
Sminke	69
Smørfarve	69
Spejlamalgam	70
Stempeisvæarte	70
Stempling af Uldtøj	70
Stenkulstjære	70
Svejsepulvere	70
Sæbemel	71
Sæber	71
Søvand, kunstigt	72

T

Tandkit	72
Tandpasta	73
Tandpulver	73
Te-Extrakt	73
Te-Extrakt Essens	74
Te Konserver	74
Te Tabletter	74
Træstjære	74
Tusch, kinesisk	74
Tøjrensningssvæske	75
Tørrelse til Lak	75

V

Vandglas	75
Vanilleessens	75
Vaskepulvere	75
Vasketapeter	76
Vognsmørelse	76
Væggetøj	76

Æ

Æblesmør	76
Æbleessens	77
Æggeolie	77
Æg at konservere	77

.....

